Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

11 päivänä syyskuuta 2019 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Asetus (EU) N:o 549/2013 – Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmä Euroopan unionissa – Liitteessä A oleva 20.15 kohta – Kansallisen olympiakomitean määräysvalta valtakunnallisiin urheiluliittoihin, jotka ovat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä – Liitteessä A olevan 20.15 kohdan toinen virke – Käsite ”julkiset toimet, kuten yleiset säännökset, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin” – Ulottuvuus – Liitteessä A olevan 20.15 kohdan ensimmäinen virke – Käsite ”valta päättää [voittoa tavoittelemattoman yhteisön] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta” – Ulottuvuus – Liitteessä A olevien 2.39 kohdan d alakohta, 20.15 kohdan d alakohta ja 20.309 kohdan i alakohdan viimeinen virke – Voittoa tavoittelemattoman yhteisön jäsenmaksujen huomioon ottaminen

Yhdistetyissä asioissa C-612/17 ja C-613/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista kahdesta ennakkoratkaisupyynnöstä, jotka Corte dei conti (tilintarkastustuomioistuin, Italia) on esittänyt 13.9.2017 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 24.10.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Federazione Italiana Golf (FIG)

vastaan

Istituto Nazionale di Statistica (ISTAT),

Ministero dell’Economia e delle Finanze (C-612/17),

ja

Federazione Italiana Sport Equestri (FISE)

vastaan

Istituto Nazionale di Statistica (ISTAT) (C-613/17),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev, presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa toisen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä C. Vajda (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: G. Hogan,

kirjaaja: C. Strömholm, hallintovirkamies,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.2.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Federazione Italiana Golf (FIG), edustajinaan P. Montone ja M. Montone, avvocati,

– Federazione Italiana Sport Equestri (FISE), edustajanaan G. Tobia, avvocato,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajinaan G. De Bellis ja D. Del Gaizo, avvocati dello Stato,

– Euroopan komissio, asiamiehinään F. Moro ja F. Simonetti,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.2.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä Euroopan unionissa 21.5.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 549/2013 (EUVL 2013, L 174, s. 1) tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty kahdessa asiassa, joissa vastakkain ovat asiassa C-612/17 yhtäältä Federazione Italiana Golf (Italian golfliitto, jäljempänä FIG) ja toisaalta Istituto Nazionale di Statistica (kansallinen tilastolaitos, Italia, jäljempänä ISTAT) ja Ministero dell'Economia e delle Finanze (talous- ja valtiovarainministeriö, Italia) sekä asiassa C-613/17 Federazione Italiana Sport Equestri (Italian ratsastusurheiluliitto, jäljempänä FISE) ja ISTAT ja joissa on kyseessä se, että FIG ja FISE on merkitty vuodeksi 2017 luetteloon julkisyhteisöistä, jotka kuuluvat julkisyhteisöjen konsolidoidun tuloslaskelman piiriin (jäljempänä ISTAT 2016 -luettelo).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 549/2013 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Unionin politiikan laadintaan ja jäsenvaltioiden kansantalouksien sekä talous- ja rahaliiton, jäljempänä ’EMU’, seurantaan tarvitaan kunkin jäsenvaltion tai alueen talouden rakennetta ja taloudellisen tilanteen kehitystä koskevia vertailukelpoisia, ajanmukaisia ja luotettavia tietoja.”

4 Mainitun asetuksen johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Unionin kansalaiset tarvitsevat talouden tilinpitoa perusvälineeksi jäsenvaltion tai alueen taloudellisen tilanteen arvioimista varten. Vertailukelpoisuuden vuoksi tällaiset tilinpidot olisi laadittava yhtenäisten ja yksiselitteisten periaatteiden mukaisesti. Toimitettujen tietojen olisi oltava mahdollisimman tarkkoja, täydellisiä ja ajantasaisia, jotta varmistetaan mahdollisimman suuri avoimuus kaikkien alojen osalta.”

5 Mainitun asetuksen liitteessä A oleva 1 luku, jossa esitetään Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (jäljempänä EKT 2010) yleispiirteet ja perusperiaatteet, sisältää 1.01, 1.19, 1.34, 1.35, 1.36, 1.37 ja 1.57 kohdat, joissa todetaan seuraavaa:

”1.01 [EKT 2010] on kansainvälisesti yhteensopiva tilinpitokehikko, joka kuvaa systemaattisesti ja yksityiskohtaisesti koko taloutta (toisin sanoen maata, aluetta tai maaryhmää), sen rakenneosia ja sen suhteita muihin kansantalouksiin.

– –

1.19 EKT-kehikon mukaisilla luvuilla on suuri merkitys [unionille] ja sen jäsenvaltioille niiden sosiaali- ja talouspolitiikan muotoilussa ja seurannassa.

EKT-kehikon käyttöä voidaan havainnollistaa seuraavin esimerkein:

– –

b) liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn perusteiden määrittely: julkisyhteisöjen alijäämän ja julkisyhteisöjen velan mittaaminen;

– –

1.34 Sektoritilit muodostetaan kohdentamalla yksiköt sektoreille, mikä mahdollistaa taloustoimien ja tilien tasapainoerien esittämisen sektoreittain. Sektorikohtaisen esitystavan ansiosta saadaan monia keskeisiä lukuja talous- ja finanssipoliittisiin tarkoituksiin. Pääsektorit ovat kotitaloudet, julkisyhteisöt, yritykset (rahoituslaitokset ja yritykset), kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (KPVTY:t) ja ulkomaat.

Markkinatoiminnan ja markkinattoman toiminnan välinen jako on tärkeä. Sellainen julkisyhteisöjen valvoma yksikkö, joka on osoitettavasti markkinayritys, luokitellaan yrityssektoriin, julkisyhteisöjen sektorin ulkopuolelle. Kyseisen yrityksen alijäämä ja velka eivät näin ollen kuulu julkisyhteisöjen alijäämään ja velkaan.

1.35 On tärkeää määrittää selvät ja vakaat kriteerit, jotka ohjaavat yksiköiden kohdentamista sektoreille.

Julkinen sektori muodostuu kaikista sellaisista kotimaisista institutionaalisista yksiköistä, jotka ovat julkisyhteisön valvonnan alaisia. Kaikki muut kotimaiset yksiköt luetaan yksityiseen sektoriin.

Taulukossa 1.1 esitetään kriteerit, joiden avulla tehdään ero julkisen ja yksityisen sektorin välillä ja erotellaan julkisella sektorilla julkisyhteisöt ja julkiset yritykset ja tehdään yksityisellä sektorilla ero kotitalouksia palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen (KPVTY) ja yksityisten yritysten välillä.

Taulukko 1.1

Kriteerit	Julkisyhteisöjen valvonnassa (julkinen sektori)	Yksityisten valvonnassa (yksityinen sektori)
Markkinaton tuotos	Julkisyhteisöt	KPVTY:t
Markkinatuotos	Julkiset yritykset	Yksityiset yritykset

1.36 Valvonta [oikeammin: määräysvalta] määritellään mahdollisuudeksi päättää institutionaalisen yksikön yleisestä politiikasta tai toimintaohjelmasta. Valvonnan yksityiskohtaisempi määritelmä on 2.35–2.39 kohdassa.

1.37 Markkinatuotoksen ja markkinattoman tuotoksen erottelu – ja sen mukainen julkisen sektorin yksiköiden jaottelu julkisyhteisöihin ja julkisiin yrityksiin – määräytyy seuraavan säännön mukaisesti:

Toimintaa pidetään markkinatoimintana, kun tavaroilla ja palveluilla käydään kauppaa seuraavissa olosuhteissa:
1) Myyjät pyrkivät mahdollisimman suuriin voittoihin pitkällä aikavälillä myymällä tavaroita ja palveluita vapaasti markkinoilla kaikille, jotka ovat valmiit maksamaan pyydetyn hinnan.
2) Ostajat pyrkivät saamaan mahdollisimman suuren hyödyn rajallisilla resursseillaan ostamalla sellaisia tuotteita, jotka vastaavat parhaiten niiden tarpeita tarjottuun hintaan.
3) On olemassa tosiasialliset markkinat, ja myyjillä ja ostajilla on pääsy markkinoille sekä markkinainformaatiota. Tosiasialliset markkinat voivat olla toimivat, vaikka nämä edellytykset eivät täyty kaikilta osin.

– –

1.57 Institutionaaliset yksiköt ovat taloudellisia yksiköitä, jotka voivat omistaa tavaroita ja varoja, ottaa velkaa ja osallistua taloudelliseen toimintaan ja suorittaa taloustoimia muiden yksiköiden kanssa täysin oikeuksin. EKT 2010:n järjestelmää varten institutionaaliset yksiköt ryhmitellään viiteen toisensa poissulkevaan kotimaiseen institutionaaliseen sektoriin:
a) yritykset;
b) rahoituslaitokset;
c) julkisyhteisöt;
d) kotitaloudet;
e) [KPVTY:t].

Nämä viisi sektoria muodostavat yhdessä koko kotimaantalouden. Jokainen sektori jakautuu myös alasektoreihin. EKT 2010:n järjestelmä mahdollistaa kultakin sektorilta ja alasektorilta sekä koko kansantaloudesta laadittavan täydellisen juoksevien tilien ja varallisuustaseiden kokonaisuuden. Ulkomaisilla talousyksiköillä voi olla vuorovaikutusta kyseisten viiden kotimaisen sektorin kanssa, ja tällainen vuorovaikutus esitetään viiden kotimaisen sektorin ja kuudennen institutionaalisen sektorin eli ulkomaiden välillä.

– –”

6 Mainitussa liitteessä olevaan 2 lukuun, jotka otsikko on ”Yksiköt ja yksiköiden ryhmittelyt”, kuuluvissa 2.12 kohdassa, kaaviossa 2.1 sekä 2.34, 2.39 ja 2.130 kohdassa todetaan seuraavaa:

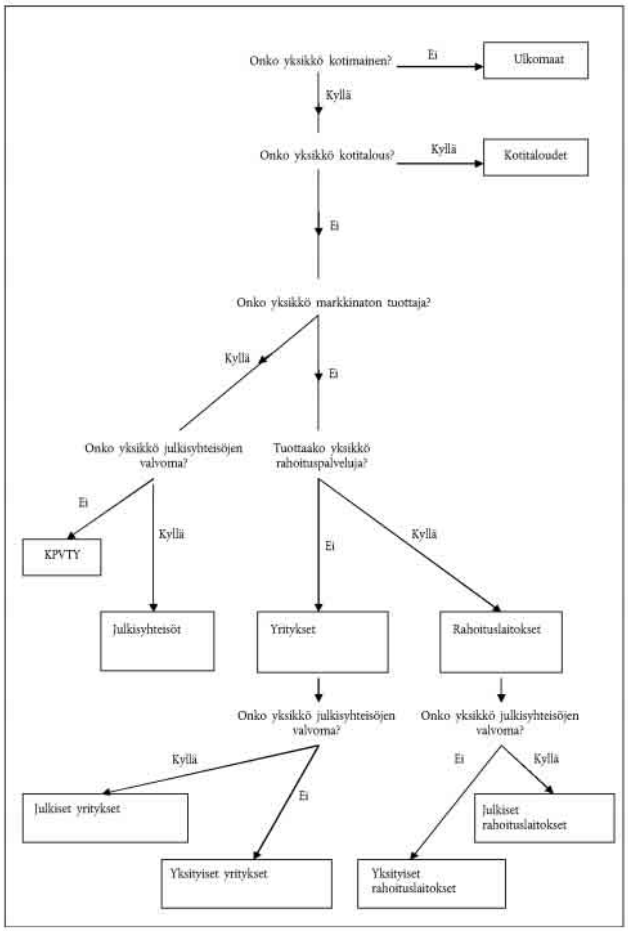
”2.12 Määritelmä: Institutionaalinen yksikkö on taloudellinen yksikkö, jolle on ominaista pääasiallista toimintaansa koskeva itsenäinen päätösvalta. Kotimaisen yksikön katsotaan olevan institutionaalinen yksikkö talousalueella, jolla sen taloudellisen mielenkiinnon pääasiallinen keskus sijaitsee, jos se päättää itsenäisesti toiminnastaan ja jos sillä on täydellinen kirjanpito tai valmiudet laatia täydellinen kirjanpito.

Yksiköllä on itsenäinen päätösvalta pääasiallisen toimintansa suhteen sillä edellytyksellä, että yksikkö
a) on oikeutettu omistamaan tavaroita tai varoja omissa nimissään; se pystyy muuttamaan tavaroiden ja varojen omistusoikeutta taloustoimilla muiden institutionaalisten yksiköiden kanssa;

b) kykenee tekemään taloudellisia päätöksiä ja harjoittamaan taloudellisia toimintoja, joista se on vastuussa ja laillisesti tilivelvollinen;
c) kykenee ottamaan velkoja omissa nimissään, ottamaan muita velvoitteita tai muita sitoumuksia ja tekemään sopimuksia; ja
d) kykenee laatimaan täydellisen kirjanpidon, joka kattaa kaikki yksikön tilinpitojakson aikana toteuttamat taloustoimet sekä varoja ja velkoja koskevan taseen.

– –

Kaavio 2.1 – Yksiköiden kohdentaminen sektoreihin

– –

2.34 Kaaviosta 2.1 käy ilmi, miten yksiköt kohdennetaan pääsektoreihin. Kun määritetään sektori sellaiselle kotimaiselle yksikölle, joka on muu kuin kotitalous, on kaavion mukaan määritettävä, onko kyseinen yksikkö julkisyhteisöjen valvoma vai ei ja onko se markkinatuottaja vai markkinaton tuottaja.

– –

2.39 Itsenäisinä juridisina yksiköinä pidettävien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen valvontaa tarkasteltaessa on otettava huomioon seuraavat viisi indikaattoria:
a) toimihenkilöiden nimittäminen;
b) perustamisasiakirjojen määräykset;
c) sopimukset;

d) rahoitusaste;
e) julkisyhteisöön kohdistuvan riskin taso.

Kuten yritysten tapauksessa, joskus yksi ainoa indikaattori voi olla riittävä osoitus valvonnasta, ja joskus useat erilliset indikaattorit voivat yhdessä osoittaa valvontasuhteen.

– –

2.130 – – Julkisyhteisöjen valvomat markkinattomat kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt luokitellaan julkisyhteisöjen sektoriin (S.13).

– –”

7 Asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 3 luvun 3.31 kohdassa todetaan seuraavaa:

”– –

Jos yksityinen voittoa tavoittelematon yhteisö on markkinaton tuottaja, se luokitellaan KPVTY-sektoriin, paitsi jos se on julkisyhteisön määräysvallassa. Jos yksityinen voittoa tavoittelematon yhteisö on julkisyhteisön määräysvallassa, se luokitellaan julkisyhteisöjen sektoriin.

– –”

8 Mainitussa liitteessä oleva 4 luku, jonka otsikko on ”Jakotaloustoimet”, sisältää 4.125 ja 4.126 kohdat, joissa todetaan seuraavaa:

”Tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille (KPVTY) (D.751)

4.125 *Määritelmä*: Tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille (KPVTY) sisältävät kaikki vapaaehtoiset avustukset (muut kuin testamenttilahjoitukset), jäsenmaksut ja taloudelliset avustukset, jotka KPVTY:t saavat kotitalouksilta (mukaan luettuna ulkomaiset kotitaloudet) ja vähäisemmässä määrin myös muilta yksiköiltä.

4.126 Tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille (KPVTY) sisältävät seuraavat:
a) kotitalouksien maksamat säännölliset jäsenmaksut ammattiliitoille, poliittisille, urheilu-, kulttuuri-, uskonnollisille ja vastaaville KPVTY-sektoriin luokitelluille järjestöille;

– –”

9 Samassa liitteessä oleva 20 luku, joka koskee julkisyhteisöjen tilinpitoa, sisältää 20.5, 20.13, 20.15, 20.17, 20.18, 20.29, 20.306, 20.309 ja 20.310 kohdan. Näissä kohdissa todetaan seuraavaa:

”20.5 Julkisyhteisöjen sektori (S.13) sisältää kaikki julkisyhteisöjen yksiköt ja kaikki julkisyhteisöjen yksiköiden määräysvallassa toimivat markkinattomat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. – –

– –

20.13 Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, jotka ovat markkinattomia tuottajia ja joita julkinen valta valvoo, ovat julkisyhteisöjen sektorin yksikköjä.

– –

20.15 Määräysvallan harjoittaminen voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä tarkoittaa valtaa päättää sen toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta. Kun määritellään, onko yksittäinen yksikkö julkisyhteisöjen määräysvallassa, merkitystä ei ole julkisilla toimilla, kuten yleisillä säännöksillä, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin. Määriteltäessä sitä, onko voittoa tavoittelematon yhteisö julkisessa määräysvallassa, on otettava huomioon seuraavat viisi määräysvallan indikaattoria:

a) toimihenkilöiden nimittäminen;
b) muut valtuutusasiakirjojen määräykset, kuten voittoa tavoittelemattoman yhteisön sääntöjen velvoitteet;
c) sopimukset;
d) rahoitusaste;
e) riskille altistuminen.

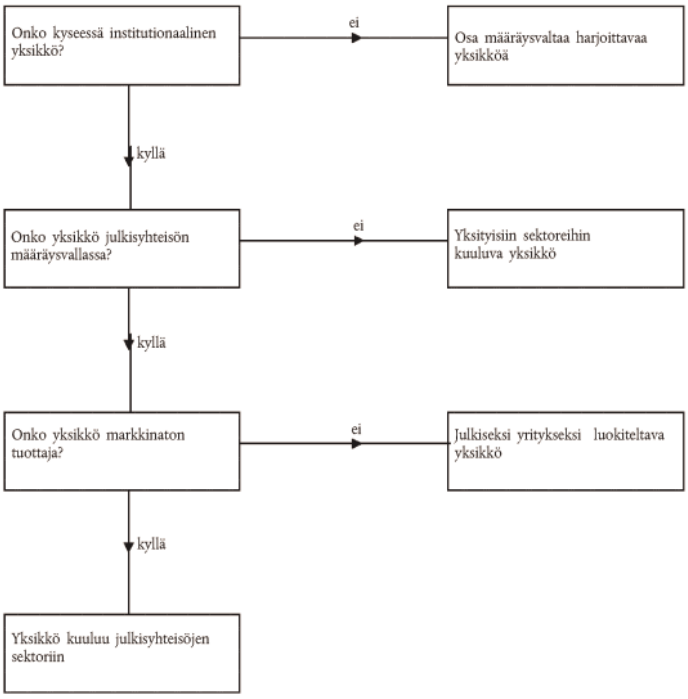
Määräysvalta voidaan määrittää yhdenkin indikaattorin perusteella. Jos pääasiassa julkisyhteisöltä rahoituksensa saavalla voittoa tavoittelemattomalla yhteisöllä on kuitenkin edelleen muissa indikaattoreissa tarkoitettu pääasiallinen päätäntävalta politiikastaan tai toimintaohjelmastaan, sen ei katsota olevan julkisyhteisön määräysvallassa. Useimmissa tapauksissa useat indikaattorit yhdessä osoittavat määräysvallan. Näihin indikaattoreihin perustuva päätös on siis arvioinnin tulosta.

– –

Muut julkisyhteisöjen yksiköt

20.17 Julkisyhteisöjen yksiköiden alaisuudessa toimivien tavaran- ja palvelutuottajien luokittelu voi olla vaikeaa. Ne voidaan luokitella joko julkisyhteisöiksi tai, jos ne täyttävät institutionaalisen yksikön edellytykset, julkisiksi yrityksiksi. Tällaisissa tapauksissa käytetään seuraavaa päättelyä.

Kaavio 20.1 – Päättelykaava

Julkinen määräysvalta

20.18 Määräysvallan harjoittaminen yksikössä tarkoittaa mahdollisuutta päättää sen toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta. – –

– –

Markkina/markkinaton-testaus

20.29 – –

Markkinatoiminnan harjoittamiskyky todennetaan perinteisellä tavalla määrällisen kriteerin (50 prosentin kriteeri) perusteella käyttämällä tuotantokustannusten suhdetta myyntiin (määritelty kohdissa 20.30 ja 20.31). Jotta julkinen yksikkö olisi markkinatuottaja, sen on pystyttävä kattamaan ainakin 50 prosenttia kustannuksistaan myynnillä usean vuoden ajan.

– –

20.306 Kaikki julkiseen sektoriin kuuluvat institutionaaliset yksiköt ovat kotimaisia yksiköitä, jotka ovat julkisyhteisöjen määräysvallassa joko suoraan tai välillisesti julkisen sektorin yksikköjen kautta. Määräysvallan harjoittaminen tarkoittaa mahdollisuutta päättää yksikön yleisestä politiikasta. Tätä käsitellään yksityiskohtaisemmin jäljempänä.

– –

Julkisen sektorin määräysvalta

20.309 Kotimaisen julkisen sektorin yksikön määräysvalta tarkoittaa mahdollisuutta päättää yksikön yleisestä politiikasta. Määräysvallan harjoittaminen voi olla yhden julkisen sektorin yksikön suora oikeus tai useiden yksiköiden kollektiivinen oikeus. Määräysvalta voidaan määritellä seuraavien indikaattorien perusteella:

a) Oikeudet nimittää tai erottaa enemmistö virkamiehistä, hallituksen jäsenistä jne. tai käyttää veto-oikeutta. Määräysvaltaa harjoittava taho voidaan määritellä sen perusteella, millä taholla on oikeus nimittää, erottaa tai hyväksyä enemmistö yksikön hallituksen jäsenistä tai käyttää tässä yhteydessä veto-oikeutta. Tällaiset oikeudet voivat olla suoraan yhden julkisen sektorin yksikön hallussa tai epäsuorasti julkisen sektorin yksiköiden ryhmän hallussa. Jos julkinen sektori päättää ensimmäisistä nimityksistä, mutta sen määräysvalta ei ulotu seuraaviin nimityksiin, yksikkö pysyy osana julkista sektoria siihen saakka, kunnes julkisen sektorin määräysvalta ei enää ulotu hallituksen jäsenten enemmistön nimityksiin.
b) Oikeudet nimittää tai erottaa avainhenkilöitä tai käyttää veto-oikeutta. Jos hallituksen tärkeimmillä jäsenillä, kuten toimitusjohtajalla, puheenjohtajalla ja talousjohtajalla, on todellinen päätösvalta yrityksen yleisestä politiikasta, oikeuksilla nimittää tai erottaa näitä henkilöitä tai käyttää tässä yhteydessä veto-oikeutta on edellistä suurempi merkitys.
c) Oikeudet nimittää tai erottaa enemmistö yksikön tärkeimpien toimielinten henkilöstöstä tai käyttää veto-oikeutta. Jos päätösvalta yleisen politiikan keskeisistä osatekijöistä, kuten ylempien virkamiesten palkkaa ja yritysstrategiaa koskevista asioista, kuuluu toimielimille, määräysvalta määrittyy näiden toimielinten johtajien nimitys-, erottamis- ja veto-oikeuden perusteella.
d) Äänioikeuksien enemmistön omistajuus. Määräysvalta määrittyy tavanomaisesti äänioikeuksien enemmistön perusteella, kun päätökset tehdään yksi osake, yksi ääni -periaatteen mukaisesti. Osakkeet voivat olla suorassa tai välillisessä omistuksessa, ja kaikkien julkisen sektorin yksiköiden omistamat osakkeet lasketaan yhteen. Jos päätöksiä ei tehdä yksi osake, yksi ääni -periaatteen mukaisesti, on selvitettävä, onko julkisella sektorilla äänioikeuksien enemmistö.

e) Erityisosakkeisiin ja optioihin perustuvat oikeudet. Nämä kultaiset osakkeet eli erityisosakkeet olivat aikoinaan tavallisia yksityistetyissä yrityksissä ja niitä on myös joissakin erityistä tarkoitusta varten perustetuissa yksiköissä. Joissakin tapauksissa ne antavat julkisen sektorin yksiköille joitakin jäljelle jääneitä oikeuksia omien intressiensä suojelemiseen, ja tällaiset oikeudet voivat olla pysyviä tai määräaikaisia. Tällaisten osakkeiden olemassaolo ei sinänsä osoita määräysvaltaa, vaan on tarkkaan selvitettävä erityisesti ne olosuhteet, joissa näitä oikeuksia voidaan käyttää. Jos oikeudet vaikuttavat yksikön yleiseen politiikkaan, niillä on merkitystä luokittelupäätösten tekemisen kannalta. Muussa tapauksessa ne ovat varalla olevia valtuuksia, joihin voi sisältyä oikeus määrätä yleisestä politiikasta esimerkiksi hätätilanteessa, ja näitä valtuuksia ei pidetä merkityksellisinä, elleivät ne vaikuta yksikön nykyiseen politiikkaan, vaikka ne johtavatkin käyttöhetkellä välittömästi uudelleenluokituksiin. Sama pätee julkisen sektorin yksiköiden osakkeiden osto-optioihin tietyissä olosuhteissa, sillä jälleen on selvitettävä, vaikuttavatko option käyttövaltuudet yksikön yleiseen politiikkaan.

f) Sopimuksiin perustuva määräysvalta. Jos yksikön kaikki myynti kohdistuu yhdelle julkisen sektorin yksikölle tai julkisen sektorin yksiköiden ryhmälle, kyseessä voi olla määräävä vaikutusvalta, joka voidaan katsoa määräysvallaksi. Jos yksiköllä on tai voisi olla muita asiakkaita, se ei ole julkisen sektorin yksikköjen määräysvallassa. Jos julkisen sektorin vaikutusvalta estää yksikköä harjoittamasta toimintaa muiden kuin julkisen sektorin asiakkaiden kanssa, yksikkö on julkisen sektorin määräysvallassa.

g) Luotonottoa koskevaan sopimukseen tai lupaan perustuva määräysvalta. Luotonantajat asettavat usein luotonannolle määräysvaltaa koskevia ehtoja. Jos julkinen sektori määrää luotonantoon liittyvästä valvonnasta tai suojaa itsensä takaukseen liittyvältä riskiltä ehdoilla, jotka ovat tiukemmat kuin pankkien yksityisen sektorin yksikölle asettamat luottoehdot, kyseessä on määräysvalta. Kyse on määräysvallasta myös silloin, kun yksikön on saatava julkiselta sektorilta lupa luotonottoon.

h) Liialliseen sääntelyyn perustuva määräysvalta. Määräysvaltaa osoittaa sääntely, joka on niin tiukkaa, että se sanelee yrityksen yleisen politiikan. Viranomaiset voivat joissakin tapauksissa säädellä tiukasti erityisesti monopoleja ja yksityistettyjä laitoksia, jotka toimivat julkisten palvelujen alalla. Sääntelyä voi olla merkittävillä aloilla, kuten hintojen asettamisessa, vaikkei yksikkö olisikaan luovuttanut määräysvaltaansa yleisen politiikan alalla. Jos yksikkö päättää aloittaa toiminnan tai jatkaa sitä tiukasti säännellyllä alalla, se ei ole julkisen sektorin määräysvallassa.

i) Muut. Määräysvallan perustana voivat olla myös yksikön sääntöihin sisältyvät lakisääteiset valtuudet ja oikeudet, joiden perusteella voidaan esimerkiksi rajoittaa yksikön toimintaa, tavoitteita ja operatiivisia näkökohtia, hyväksyä talousarvio tai estää yksikköä muuttamasta sääntöjään, lakkauttamasta toimintaansa, hyväksymästä osinkoja tai irtisanomasta julkisen sektorin kanssa tekemiään sopimuksia. Yksikön, jonka rahoituksesta julkinen sektori vastaa täysin tai lähes täysin, katsotaan olevan julkisen sektorin määräysvallassa, jos sen on rahoituksen saamiseksi noudatettava tiettyä yleistä politiikkaa kyseessä olevalla alalla.

20.310 Kukin tapaus on luokiteltava erikseen, ja jotkin näistä indikaattoreista eivät välttämättä päde kyseessä olevaan yksittäistapaukseen. Jotkin indikaattorit, kuten ne, jotka on mainittu kohdan 20.309 alakohdissa a, c ja d, riittävät sinänsä määräysvallan toteamiseen. Toisissa tapauksissa taas määräysvallan ilmaisee useampi indikaattori yhdessä.

_ _”

Italian oikeus

10 19.8.2003 annetun asetuksen (decreto legge) nro 220 (GURI nro 192, 20.8.2003), joka on muutettuna muutettu laiksi 17.10.2003 annetun lain nro 208 (GURI nro 243, 18.10.2003) 1 §:llä, 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Italian tasavalta tunnustaa kansallisen urheiluoikeuden autonomian Kansainvälisen olympiakomitean muodostaman kansainvälisen urheiluoikeuden ilmentymänä ja edistää sitä. Urheiluoikeuden ja Italian tasavallan oikeuden välisiä suhteita säännellään autonomian periaatteen perusteella, lukuun ottamatta Italian tasavallan oikeusjärjestyksen kannalta merkityksellisiä, urheiluoikeuteen liittyviä subjektiivisia tilanteita.”

11 23.7.1999 annettu asetus (decreto legislativo) nro 242 (GURI nro 176, 29.7.1999, jäljempänä asetus 242/1999) koskee Italian olympiakomitean (Comitato Olimpico Nazionale Italiano, jäljempänä CONI) uudelleenjärjestelyä. Tämän asetuksen 4 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Olympiaurheilulajeja edustavien [valtakunnallisten urheilu]liittojen edustajilla on oltava äänestäjien enemmistö CONI:ssa.”

12 Asetuksen 242/1999 15 §:n, joka koskee valtakunnallisia urheiluliittoja ja liitännäisjäseninä olevia lajiliittoja, 1–6 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Valtakunnalliset urheiluliitot ja liitännäisjäseninä olevat lajiliitot harjoittavat urheilutoimintaansa [Kansainvälisen olympiakomitean], kansainvälisten liittojen ja CONI:n päätösten ja ohjeiden mukaisesti, ja ottavat huomioon myös CONI:n perussäännössä yksilöityihin tiettyihin toimintojen ryhmiin liittyvät julkiset näkökohdat. Näihin toimintoihin osallistuvat urheiluseurat ja -yhdistykset, ja tietyissä tapauksissa myös yksityishenkilöt, jos valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen perussäännöissä tiettyjen lajien osalta näin määrätään.

2. Valtakunnalliset urheiluliitot ja liitännäisjäseninä olevat lajiliitot ovat yhdistyksiä, jotka ovat yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä. Ne eivät tavoittele voittoa, ja niihin sovelletaan tämän asetuksen nimenomaisten säännösten puuttuessa siviililakia (codice civile) ja sen täytäntöönpanosta annettuja säännöksiä.

3. Liittojen hallintoelin hyväksyy vuosittain valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen tilinpäätökset, ja CONI:n hallitus vahvistaa ne. Jos urheiluliiton tai liitännäisjäsenenä olevan lajiliiton tilintarkastajat antavat kielteisen lausunnon tai jos CONI:n hallitus ei vahvista niitä, urheiluseurojen ja -yhdistysten yleiskokous on kutsuttava koolle päättämään tilinpäätöksen hyväksymisestä.

4. Yleiskokous, joka valitsee johtoelimet, hyväksyy hallintoelimen talousarvio-ohjelmat, jotka yleiskokous tarkastaa neljän vuoden välein ja sen kauden, jolle nämä ohjelmat on hyväksytty, päätyttyä.

5. Neuvosto tunnustaa valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen urheilutoimijan aseman.

6. Uusien valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen yksityisoikeudellisen oikeushenkilön asema tunnustetaan 10.2.2000 annetun tasavallan presidentin asetuksen [decreto del Presidente della Repubblica n. 361] mukaisesti, sen jälkeen kun neuvosto on ensin tunnustanut niiden urheilutoimijan aseman.”

13 Asetuksen 242/1999 16 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Valtakunnallisiin urheiluliittoihin ja liitännäisjäseninä oleviin lajiliittoihin sovelletaan sääntöjä ja määräyksiä, jotka perustuvat sisäisen demokratian periaatteeseen ja periaatteeseen, jonka mukaan jokaisella on oikeus osallistua urheilutoimintaan yhdenvertaisin edellytyksin ja kansallisen ja kansainvälisen urheiluoikeuden mukaisesti.”

14 CONI:n perussäännön 6 §:n, joka koskee CONI:n neuvostoa, 1 momentissa määrätään seuraavaa:

”Neuvosto, joka on Italian urheilua edustava ylin elin, levittää olympia-aatetta, takaa olympialaisiin valmistautumiseen tarvittavan toiminnan, sääntelee ja koordinoi valtakunnallista urheilutoimintaa ja yhdenmukaistaa valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen toiminnan.”

15 CONI:n perussäännön 6 §:n 3 momentissa määrätään seuraavaa:

”Olympialaisen peruskirjan 29 säännön 3 kohdan mukaisesti äänten enemmistön on muodostuttava valtakunnallisten urheiluliittojen, jotka kuuluvat olympialaisten kisaohjelmaan kuuluvista urheilulajeista vastaaviin kansainvälisiin liittoihin, edustajien äänistä.”

16 CONI:n perussäännön 6 §:n 4 momentissa määrätään seuraavaa:

”Neuvosto:

– –

b) vahvistaa perusperiaatteet, joita on noudatettava valtakunnallisten urheiluliittojen, jäsenin olevien lajiliittojen, urheilua edistävien yksikköjen, yleishyödyllisten yhdistysten sekä urheiluyhdistysten ja -seurojen perussäännöissä, jotta niille voidaan tunnustaa urheilutoimijan asema, ja vahvistaa urheiluoikeutta koskevat säännöt, joita kaikkien valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen on noudatettava;

c) tekee päätökset urheilutoimijan aseman tunnustamisesta valtakunnallisille urheiluliitoille, liitännäisjäseninä oleville lajiliitoille, urheilua edistäville yksiköille ja yleishyödyllisille yhdistyksille perussäännössä vahvistettujen edellytysten perusteella ja ottaa tätä tarkoitusta varten huomioon myös lajin yleisyyden ja sen, onko kyseessä olympialaji, sen, onko [Kansainvälinen olympiakomitea] tunnustanut sen, sekä lajin urheiluperinteen;

– –

e) määrittää edellytykset ja menettelytavat, joiden mukaisesti CONI valvoo valtakunnallisia urheiluliittoja, liitännäisjäseninä olevia lajiliittoja ja urheilun alalla urheilua edistäviä yksikköjä;

e1) vahvistaa urheilun mestaruuskilpailujen joustavan kulun takaamiseksi edellytykset ja menettelytavat, joiden mukaisesti valtakunnalliset urheiluliitot valvovat [liitännäisjäseninä olevia] urheiluseuroja, ja CONI suorittaa korvaavaa valvontaa, mikäli valtakunnallisten urheiluliittojen valvonta osoittautuu puutteelliseksi;

– –

f1) päättää hallituksen ehdotuksesta valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen ottamisesta hallintaan, jos niiden johtoelinten hallinnoinnissa ilmenee vakavia sääntöjenvastaisuuksia tai urheiluoikeuden vakavia rikkomuksia, jos todetaan, että johtoelimet eivät kykene hoitamaan tehtäviään, tai jos ei voida taata, että valtakunnalliset urheilukilpailut voivat alkaa ja sujua asianmukaisesti;

– –”

17 CONI:n perussäännön 7 §:n 1 momentissa, joka koskee CONI:n hallitusta, määrätään seuraavaa:

”Hallitus johtaa CONI:n hallinnollista toimintaa, panee sen täytäntöön ja valvoo sitä; se valvoo valtakunnallisia urheiluliittoja ja liitännäisjäseninä olevia lajiliittoja – ja niiden kautta niiden sisäistä toimintaa – sekä urheilua edistäviä yksiköitä.”

18 CONI:n perussäännön 7 §:n 5 momentissa määrätään seuraavaa:

”Hallitus:

– –

e) valvoo neuvoston vahvistamien edellytysten ja yksityiskohtaisten sääntöjen perusteella valtakunnallisia urheiluliittoja julkisten seikkojen, erityisesti urheilukilpailujen säännöllisen järjestämisen, olympialaisiin valmistautumisen, huippu-urheilun ja myönnettyjen tukien käytön osalta, ja vahvistaa rahoitustuen myöntämistä liitoille koskevat edellytykset;

– –

f) ehdottaa neuvostolle valtakunnallisten urheiluliittojen tai liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen ottamisesta hallintaan, jos niiden johtoelinten hallinnoinnissa ilmenee vakavia sääntöjenvastaisuuksia tai urheiluoikeuden vakavia rikkomuksia tai jos todetaan, että johtoelimet eivät kykene hoitamaan tehtäviään, tai jos valtakunnalliset urheiluliitot eivät ole noudattaneet niille kuuluvia menettelyllisiä velvoitteita tai eivät ole ottaneet haltuun toimivaltaisia sisäisiä elimiä, jotta voidaan taata, että valtakunnalliset urheilukilpailut voivat alkaa ja sujua asianmukaisesti;

– –

g2) hyväksyy valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen talousarvion ja siihen liittyvät toimintaohjelmat sekä vuotuisen tilinpäätöksen;

– –

h1) nimittää tilintarkastajat, jotka edustavat CONI:a valtakunnallisissa urheiluliitoissa, liitännäisjäseninä olevissa lajiliitoissa ja CONI:n alueellisissa komiteoissa;

– –

l) hyväksyy urheilutarkoituksia varten valtakunnallisten urheiluliittojen ja liitännäisjäseninä olevien lajiliittojen perussäännöt, perussääntöjen täytäntöönpanosäännöt, urheiluoikeutta koskevat säännöt ja antidoping-säännöstön ja arvioi, ovatko ne yhteensopivia lain, CONI:n perussäännön, perusperiaatteiden sekä neuvoston vahvistamien ohjeiden ja edellytysten kanssa, ja palauttaa ne tarvittaessa 90 päivän kuluessa valtakunnallisille urheiluliitoille ja liitännäisjäseninä oleville lajiliitoille tarvittavien muutosten tekemiseksi näihin toimiin;

– –”

19 CONI:n perussäännön 20 §:n 4 momentissa määrätään seuraavaa:

”Valtakunnalliset urheiluliitot harjoittavat urheilutoimintaansa ja sen edistämistoimintaa [Kansainvälisen olympiakomitean] ja CONI:n päätösten ja ohjeiden mukaisesti ja ottavat huomioon myös tähän toimintaan liittyvien tiettyjen seikkojen julkisen merkityksen. Valtakunnalliset urheiluliitot ovat urheiluoikeuden yhteydessä teknisesti, organisatorisesti ja hallinnollisesti itsenäisiä CONI:n valvonnassa.”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

20 FIG ja FISE ovat Italiassa toimivia valtakunnallisia urheiluliittoja, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä. Ne ovat yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, joihin sovelletaan lähtökohtaisesti Italian siviililain säännöksiä.

21 ISTAT merkitsi FIG:n ja FISE:n ISTAT 2016 -luetteloon päätöksellä, joka julkaistiin Italian tasavallan virallisessa lehdessä (Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana) 30.9.2016.

22 ISTAT sovelsi tässä yhteydessä EKT 2010:n määräyksiä ja katsoi aluksi, että nämä kaksi liittoa olivat erityisesti asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevassa 20.29 kohdassa tarkoitetun markkina/markkinaton-testauksen nojalla markkinattomia institutionaalisia yksiköitä. Sen määrittämiseksi, olisiko nämä yksiköt luokiteltava mainitun asetuksen liitteessä A olevien 2.130 ja 3.31 kohdan nojalla KPVTY-sektoriin vai julkisyhteisöjen sektoriin, ISTAT selvitti, olivatko FIG ja FISE julkisyhteisön määräysvallassa.

23 ISTAT katsoi, että näin oli molempien liittojen osalta, koska vaikka niillä onkin tiettyä itsenäistä päätösvaltaa, niillä ei ole täyttä itsesääntelyvaltaa, kun otetaan huomioon CONI:n huomattava määräysvalta niiden hallintoon. Tämä merkittävä vaikutusvalta käy ilmi tietyistä merkeistä, kuten siitä, että CONI:lla on valta tunnustaa liittojen urheilutoimijan asema, hyväksyä niiden perussäännöt, talousarvio ja tilinpäätös, valvoa liittoja sellaisten seikkojen osalta, joilla on julkista merkitystä (kilpailut, valmistautuminen olympialaisiin ym.), ja ottaa valtakunnalliset urheiluliitot hallintaansa tietyissä vakavia sääntöjenvastaisuuksia koskevissa tapauksissa. Lisäksi ISTAT totesi, että FIG:n ja FISE:n jäseniltään saamien maksujen on katsottava olevan veronluonteista julkista tukea ja että nämä liitot saavat lisäksi CONI:lta pysyvää julkista rahoitusta, jota se valvoo tiukasti.

24 FIG nosti 29.11. ja FISE 7.12.2016 kanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Corte dei contissa (tilintarkastustuomioistuin, Italia), ja ne vaativat sitä kumoamaan ISTAT:in päätöksen merkitä ne ISTAT 2016 -luetteloon. Ne katsovat erityisesti, että ISTAT on soveltanut virheellisesti EKT 2010:n määräyksiä ja että se on katsonut virheellisesti, että ne ovat CONI:n julkisessa määräysvallassa.

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, todettuaan, että FIG:n ja FISE:n toiminta ei ole markkinaluonteista ja että nämä liitot ovat EKT 2010:ssä tarkoitettuja voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, että pääasioiden asianosaisten välillä on erimielisyyttä siitä, miten on tulkittava käsitettä ”julkinen määräysvalta” ja erityisesti kolmea niistä kriteereistä, jotka on asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan mukaan otettava huomioon ratkaistaessa, onko urheiluliiton, joka on voittoa tavoittelematon yhteisö, katsottava olevan julkisessa määräysvallassa ja kuuluvan siten julkisyhteisöjen sektoriin.

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa mainitun kohdan toiseen virkkeeseen sisältyvästä negatiivisesta edellytyksestä, jonka mukaan määritettäessä, onko yksittäinen yksikkö julkisyhteisöjen määräysvallassa, merkitystä ei ole ”julkisilla toimilla, kuten yleisillä säännöksillä, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin”, ensinnäkin, että tämä ilmaisu voitaisiin ymmärtää laajasti ja sen voitaisiin pääasioissa katsoa kattavan sekä CONI:n vallan päättää urheilutoiminnan

suuntaviivoista että vallan tunnustaa liittojen urheilutoimijan asema. Mikäli tällaisen vallan olisi katsottava olevan ”julkinen toimi, kuten yleinen säännös”, sillä ei olisi merkitystä ratkaistaessa, ovatko FIG ja FISE CONI:n määräysvallassa.

27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa sitten kriteeristä, jonka mukaan julkisyhteisön määräysvallan harjoittaminen voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä tarkoittaa julkisyhteisön ”valtaa päättää sen toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta”, että tämä ilmaisu voidaan ymmärtää kahdella eri tavalla. Ensimmäisen tulkinnan mukaan määräysvalta voitaisiin ymmärtää, kuten käy ilmi asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 1.36 ja 20.15 kohdan tarkoituksesta, siten, että sillä tarkoitetaan julkisyhteisön mahdollisuutta päättää institutionaalisen yksikön yleisestä politiikasta tai toimintaohjelmasta eli valtaa ohjata ja rajoittaa kyseisen yksikön konkreettista kokonaishallintoa ja vaikuttaa siihen, lukuun ottamatta pelkkää muodollista ja ulkoista valvontavaltaa. Toisen tulkinnan mukaan määräysvalta olisi ymmärrettävä laajasti siten, että se kattaa muodollisen ja ulkoisen valvontavallan, kuten vallan hyväksyä tilinpäätökset, nimittää tilintarkastajat tai hyväksyä perussäännöt.

28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan d alakohdassa tarkoitetusta rahoitusastetta koskevasta kriteeristä, että CONI rahoittaa noin 30 prosenttia sekä FIG:n että FISE:n toiminnasta, kun taas näiden liittojen jäsenmaksut vastaavat yli 50 prosenttia kummankin tuloista. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii näissä olosuhteissa, voidaanko nämä jäsenmaksut ottaa huomioon rahoitusta koskevan kriteerin yhteydessä ja onko niiden katsottava olevan julkisia vai yksityisiä rahoituslähteitä.

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tässä yhteydessä, että kyseisten liittojen saamat jäsenmaksut olisi voitava ottaa huomioon rahoitusasteen arvioinnin yhteydessä, mutta ne on luokiteltava tässä yhteydessä yksityisiksi maksuiksi, jotka eivät ole vastavuoroisia ja joita ei voida rinnastaa julkisesta rahoituksesta saataviin tuloihin. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että jos tällaisten jäsenmaksujen olisi katsottava olevan veronluonteisia julkisia tukia sillä perusteella, että kyseessä ovat, kuten ISTAT väittää, julkiset siirrot, jotka muodostavat rahoitusvirran, jonka CONI takaa kummallekin liitolle, tämä tarkoittaisi, että käyttöön otettaisiin indikaattori, josta ei ole määrätty EKT 2010:ssä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että jos tämä tulkinta olisi hyväksyttävä, voitaisiin katsoa, että FIG ja FISE ovat kehittäneet jäseniltään saamiensa yksityisten maksujen avulla merkittävän itsenäisen rahoituskyvyn, jonka turvin ne voivat päättää merkittävällä tavalla toimintansa yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta, mikä sulkisi siten pois CONI:n julkisen määräysvallan siitä huolimatta, että niiden rahoituksesta 30 prosenttia on peräisin CONI:lta.

30 Tässä tilanteessa Corte dei conti päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevassa 20.15 kohdassa] mainitut ’julkiset toimet, kuten yleiset säännökset, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin’ ymmärrettävä laajasti siten, että niihin kuuluvat myös urheilutoiminnan ohjaukseen liittyvä valta (nk. soft law) ja oikeushenkilön ja urheilualan toimijan aseman tunnustamiseen liittyvä lakisääteinen valta, jotka ovat yleensä kumpikin liitettävissä kaikkiin Italian valtakunnallisiin urheiluliittoihin?

2) Onko [asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevassa 20.15 kohdassa] mainittu määräysvallan yleinen indikaattori (’valta päättää [institutionaalisen yksikön] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta’) ymmärrettävä asiallisesti vallaksi ohjata ja rajoittaa voittoa tavoittelemattoman yhteisön hallintoa ja vaikuttaa siihen, vai voidaanko se ymmärtää muuten kuin teknisesti eli siten, että siihen kuuluu myös ulkoisia valvontavaltuuksia eli muita valtuuksia kuin [asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan a, b, c, d ja e alakohdassa] tarkoitetut määräysvallan erityiset indikaattorit (kuten valta hyväksyä tilinpäätökset, nimittää tilintarkastajat, hyväksyä perussäännöt ja vahvistaa tietynlaisia säännöstöjä sekä päättää urheilutoiminnan suuntaviivoista tai tunnustaa urheilutoimijan asema)?

3) Voidaanko [asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 20.15, 4.125 ja 4.126 kohdan] nojalla – – ottaa huomioon järjestön jäsenmaksut arvioitaessa sitä, onko toimija julkisyhteisöjen määräysvallassa, ja erityisesti, voivatko suuret jäsenmaksutulot yhdessä järjestön muiden omien tulojen kanssa osoittaa käsiteltävässä konkreettisessa tapauksessa, että voittoa tavoittelemattomalla yhteisöllä on merkittävää itsesääntelyvaltaa?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavat huomautukset

31 Pääasioissa on kyseessä se, onko katsottava, että kyseiset kaksi italialaista markkinatonta institutionaalista yksikköä, jotka ovat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, eli FIG ja FISE, ovat julkisyhteisön eli CONI:n määräysvallassa, ja onko ne luokiteltava EKT 2010:n sääntöjen mukaisesti julkisyhteisöjen sektorille tai kotitalouksia palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen sektoriin.

32 Kuten asetuksen N:o 549/2013 johdanto-osan ensimmäisestä ja kolmannesta perustelukappaleesta sekä liitteessä A olevista 1.01 ja 1.19 kohdasta käy ilmi, EKT 2010:ssä vahvistetaan viitekehys, joka on tarkoitettu jäsenvaltioiden tilien laatimiseen sekä unionin kansalaisten että unionin itsensä tarpeisiin. Tilinpitojen on tapahduttava yhtenäisten ja yksiselitteisten periaatteiden mukaisesti, jotta on mahdollista saavuttaa vertailukelpoisia tuloksia.

33 EKT 2010:n tilinpitoa varten kaikki institutionaaliset yksiköt, jotka määritellään asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevissa 1.57 ja 2.12 kohdassa lähtökohtaisesti taloudellisiksi yksiköiksi, joille on ominaista pääasiallista toimintaansa koskeva itsenäinen päätösvalta, on kohdennettava johonkin kuudesta pääsektorista, jotka yksilöidään mainitun asetuksen liitteessä A olevassa 1.34 kohdassa ja joita ovat kotitaloudet, julkisyhteisöt, yritykset (rahoituslaitokset ja yritykset), kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (KPVTY:t) ja ulkomaat.

34 Määriteltäessä, mihin sektoriin on kohdennettava kotimainen institutionaalinen yksikkö, joka ei ole kotitalous, kuten voittoa tavoittelematon yhteisö, on määriteltävä, onko kyseessä markkinatuottaja vai markkinaton tuottaja, jotta voidaan erottaa toisistaan yksiköt, jotka on luokiteltava yhtiöiksi, ja yksiköt, joita ei luokitella sellaisiksi. Markkinattomien yksiköiden osalta on määriteltävä, ovatko ne julkisyhteisön määräysvallassa vai eivät. Mikäli näin on, markkinaton yksikkö luokitellaan julkisyhteisöjen sektorille, kun taas päinvastaisessa tapauksessa se luokitellaan kotitalouksia palvelevaksi voittoa tavoittelemattomaksi yhteisöksi (KPVTY:t). Tämä luokittelumenetelmä pohjautuu erityisesti asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A oleviin 1.35, 2.34, 2.130, 3.31, 20.05, 20.13 ja 20.17 kohtaan.

35 Määräysvallan yleinen käsite määritellään samansuuntaisesti asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevissa 1.36, 20.15, 20.18, 20.306 ja 20.309 kohdassa vallaksi tai mahdollisuudeksi päättää yksikön yleisestä politiikasta tai toiminnan yleisistä suuntaviivoista, toimintaohjelmasta tai ohjelmasta. Mainitun liitteen 20.309 kohdassa, joka kuuluu liitteen 20 lukuun, joka koskee julkista sektoria, johon kuuluvat muun muassa julkisyhteisöt ja niiden määräysvallassa olevat yksiköt, mainitaan yhdeksän yleistä indikaattoria, joiden perusteella voidaan määrittää, voidaanko kotimaisen yksikön katsoa olevan julkisyhteisön määräysvallassa sen luokittelemiseksi julkiselle sektorille, mutta on huomattava, että mainitun liitteen 20.310 kohdan mukaan jotkin näistä indikaattoreista eivät välttämättä päde kyseessä olevaan yksittäistapaukseen.

36 Tässä yhteydessä on todettava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevassa 20.309 kohdassa mainitun, kotimaisen julkisen sektorin yksikön määräysvaltaa koskevan käsitteen määritelmää on tarkoitus soveltaa kaikkiin institutionaalisiin yksiköihin niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta.

37 Asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A oleva 20.15 kohta koskee erityisesti julkisyhteisöjen määräysvaltaa voittoa tavoittelemattomissa yhteisöissä. Mainitun asetuksen liitteessä A olevan 20.15 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan ”määräysvallan harjoittaminen voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä tarkoittaa valtaa päättää sen toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta”. Mainitussa säännöksessä täsmennetään, että julkisten toimien, kuten yleisten säännösten, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin, perusteella ei voida päätellä, että kyseessä on määräysvallan harjoittaminen, ja siinä mainitaan viisi indikaattoria, jotka on otettava huomioon määriteltäessä sitä, onko voittoa tavoittelematon yhteisö julkisessa määräysvallassa. Nämä viisi indikaattoria mainitaan myös asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevassa 2.39 kohdassa, jonka sanamuodot vaihtelevat jonkin verran eri kieliversioissa. On katsottava, että kun otetaan huomioon se seikka, että ne koskevat samaa kysymystä ja että niillä tavoitellaan samaa päämäärää eli niillä pyritään täsmentämään indikaattorit, joiden perusteella ratkaistaan, onko voittoa tavoittelematon yhteisö julkisessa määräysvallassa, mainitussa liitteessä olevia 2.39 ja 20.15 kohtaa on näistä sanamuotojen vaihteluista huolimatta tulkittava yhdessä ja on katsottava, että ne muodostavat yhden ainoan säännöksen.

38 Lisäksi on todettava, että koska asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevassa 20.309 kohdassa määritellään määräysvallan käsite, jotta voidaan määritellä julkisen sektorin rajat yleisesti, ja koska 2.39 ja 20.15 kohdan säännöksissä määritellään tämä sama käsite, jotta voidaan erottaa toisistaan voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, jotka kuuluvat julkiseen sektoriin, ja toisaalta ne, jotka eivät kuulu julkiseen sektoriin, myös näillä kahdella määritelmällä pyritään samaan päämäärään ja niitä voidaan siten soveltaa voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen osalta samoihin yksiköihin. Näin ollen on katsottava, että nämä kaksi säännöstä täydentävät toisiaan ja niitä on tulkittava yhdessä ja yhdenmukaisesti määritettäessä, kuuluuko jokin yksikkö julkiseen sektoriin tai yksityiseen sektoriin ja, voittoa tavoittelemattoman yhteisön osalta, kuuluuko se julkisyhteisöjen sektoriin asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevissa 3.31 ja 20.13 kohdassa tarkoitetulla tavalla niitä yhdessä luettuina, vai onko se kotitalouksia palveleva voittoa tavoittelematon yhteisö.

39 Ennakkoratkaisukysymysten tutkimiseksi on näin ollen arvioitava asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A oleviin 2.39 ja 20.15 kohtaan sisältyvää säännöstä, jota sovelletaan erityisesti voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin, mutta tätä arviointia on täydennettävä soveltamalla saman liitteen 20.309 kohtaan sisältyvää yleistä sääntöä.

Ensimmäinen kysymys

40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, miten on tulkittava asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevaan 20.15 kohtaan sisältyvää käsitettä ”julkiset toimet, kuten yleiset säännökset, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin”.

41 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, miten tätä käsitettä on tulkittava erityisesti sen valossa, että CONI:lla on valta tunnustaa liittojen urheilutoimijan asema ja päättää niiden kattaman urheilutoiminnan suuntaviivoista.

42 Asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan toisessa virkkeessä todetaan seuraavaa: ”Kun määritellään, onko yksittäinen yksikkö julkisyhteisöjen määräysvallassa, merkitystä ei ole julkisilla toimilla, kuten yleisillä säännöksillä, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin.”

43 Tämän säännöksen sanamuodosta käy ilmi, että viimeksi mainitulla pyritään jättämään määräysvallan käsitteen ulkopuolelle kaikki sellaisen julkisen sektorin yksikön toimet, jonka tarkoituksena on antaa tai soveltaa säännöksiä, joiden nojalla kaikkiin kyseisellä toimialalla toimiviin yksiköihin sovelletaan erotuksetta ja yhtenäisesti kokonaisvaltaisia, laajoja ja abstrakteja sääntöjä tai yleisiä suuntaviivoja.

44 Aluksi on todettava, että pääasioissa asetuksen 242/1999 16 §, jossa säädetään, että valtakunnallisiin urheiluliittoihin sovelletaan sääntöjä ja määräyksiä, jotka perustuvat sisäisen demokratian periaatteeseen ja periaatteeseen, jonka mukaan jokaisella on oikeus osallistua urheilutoimintaan yhdenvertaisin edellytyksin ja kansallisen ja kansainvälisen urheiluoikeuden mukaisesti, on tällainen asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettu julkinen toimi, kuten yleinen säännös, eli sillä ei ole merkitystä määritettäessä, onko yksittäinen yksikkö julkisyhteisön määräysvallassa.

45 Tässä säännöksessä ilmaistun poissulkevan perusteen merkitystä on tulkittava mainitussa säännöksessä säädettyjen erityisten määräysvallan indikaattorien ja asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A ja erityisesti nyt annettavan tuomion 38 kohdassa mainitussa, kyseisessä liitteessä olevassa 20.309 kohdassa ilmaistujen muiden merkityksellisten säännösten valossa.

46 Yhtäältä määräysvallan indikaattori – joka koskee asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 2.39 kohdan b alakohdassa mainittuja ”perustamisasiakirjojen määräyksiä” ja samassa liitteessä olevan 20.15 kohdan b alakohdassa, luettuna yhdessä 20.309 kohdan vastaavan i alakohdan, jota myös sovelletaan voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin, kanssa, mainittuja ”muita valtuutusasiakirjojen määräyksiä, kuten voittoa tavoittelemattoman yhteisön sääntöjen velvoitteita” – mahdollistaa sen, että kyseessä voi olla määräysvalta, kun lain tai asetuksen säännöksessä, jolla säännellään suoraan tai välillisesti kyseistä voittoa tavoittelematonta yhteisöä tai sen perussääntöä, säädetään julkisyhteisölle sääntelyvaltuuksia tai -oikeuksia, myönnetään sille oikeudellista toimivaltaa tai asetetaan voittoa tavoittelemattomalle yhteisölle velvoitteita mainittua julkisyhteisöä kohtaan siten, että sillä päätetään mainitun voittoa tavoittelemattoman yhteisön yleisestä politiikasta tai ohjelmasta.

47 Erityisesti on todettava, että tämän indikaattorin perusteella voidaan selvittää, onko kyseessä mahdollisesti määräysvalta, kun lain tai asetuksen säännöksessä, jolla säännellään suoraan tai välillisesti voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, joilla on sama toimiala, tai tiettyjä näistä yhteisöistä, annetaan julkisyhteisölle toimivalta antaa tai soveltaa säännöksiä, joiden avulla niiden yleisestä tai yksityiskohtaisesta luonteesta huolimatta voidaan käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa kyseisten voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen yleiseen politiikkaan tai ohjelmaan tai velvoitetaan viimeksi mainitut noudattamaan tällaisia säännöksiä.

48 Toisaalta on todettava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan h alakohta koskee ”liialliseen sääntelyyn perustuvaa määräysvaltaa”. Mainitun säännöksen mukaan ”määräysvaltaa osoittaa sääntely, joka on niin tiukkaa, että se sanelee yrityksen yleisen politiikan”, ja ”viranomaiset voivat” joissakin tapauksissa ”säädellä tiukasti” laitoksia. Mainitusta säännöksestä käy myös ilmi, että sääntely, joka sen yleisestä tai yksityiskohtaisesta luonteesta huolimatta on riittävän pitkälle menevää, jotta sillä voidaan tosiasiallisesti päättää yksikön tai jopa kaikkien samalla toimialalla toimivien yksiköiden yleisestä politiikasta tai ohjelmasta, voi olla merkki määräysvallasta.

49 Edellä esitetyistä näkemyksistä käy ilmi, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on selvittää, onko niin, että CONI, jolla on valta tunnustaa FIG:n ja FISE:n kaltaisten valtakunnallisten urheiluliittojen urheilutoimijan asema ja päättää niiden kattaman urheilutoiminnan suuntaviivoista, yhtäältä antaa tai soveltaa säännöksiä, joiden nojalla kaikkiin valtakunnallisiin urheiluliittoihin sovelletaan erotuksetta ja yhtenäisesti kokonaisvaltaisia, laajoja ja abstrakteja sääntöjä tai yleisiä suuntaviivoja, ja toisaalta, että CONI ei harjoita liiallista sääntelyä siten, että se sanelee tosiasiallisesti näiden urheiluliittojen tai joidenkin niistä yleisen politiikan tai ohjelman. Mikäli näin on, näillä toimivaltuuksilla ei ole merkitystä, kun ratkaistaan, ovatko FIG ja FISE julkisessa määräysvallassa.

50 Euroopan komissio väitti kirjallisissa huomautuksissaan ja unionin tuomioistuimen istunnossa, että CONI:n valta tunnustaa valtakunnallisten liittojen urheilutoimijan asema on omiaan saamaan aikaan tosiasiallisen monopolin kyseessä olevan urheilulajin alalla, koska urheilutoimijan aseman tunnustamisen jälkeen liitoilla on monopoliasema kyseisellä urheilusektorilla. Komissio päättelee tästä, että CONI:n toimivalta tunnustaa urheiluliitot ei voi kuulua asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan

20.15 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitetun käsitteen ”julkiset toimet, kuten yleiset säännökset” piiriin. Lisäksi komissio katsoo, että koska CONI:n toimivaltaa päättää valtakunnallisten urheiluliittojen urheilutoiminnan suuntaviivoista käytetään alalla, jonka ominaispiirteenä on monopoliasema, se on mainitun asetuksen liitteessä A olevan 20.309 kohdan h alakohdassa tarkoitettua julkista määräysvaltaa eli tiukkaa säätelyä alalla, jonka ominaispiirteenä on monopoliasema.

51 Tässä yhteydessä on todettava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan h alakohdassa todetaan, että ”viranomaiset voivat joissakin tapauksissa säädellä tiukasti erityisesti monopoleja ja yksityistettyjä laitoksia, jotka toimivat julkisten palvelujen alalla”. Tämä säännös koskee siten muun muassa tapausta, jossa viranomaiset vahvistavat säännöksiä sellaisen monopolitoiminnan osalta, jota harjoittavan yksikön osalta on selvitettävä, onko se julkisessa määräysvallassa.

52 Nyt käsiteltävässä asiassa on huomautettava, että ellei kansallisen tuomioistuimen suorittamasta valvonnasta muuta johdu, CONI:lla olevan, urheiluliittojen tunnustamista koskevan toimivallan on lähtökohtaisesti katsottava olevan nyt annettavan tuomion 43 kohdassa mieleen palautetussa määritelmässä tarkoitettu ”julkinen toimi, kuten yleinen säännös”. Yhtäältä näet CONI soveltaa yleistä säännöstä, jota sovelletaan kaikkiin yksiköihin, jotka haluavat, että niille tunnustetaan urheilutoimijan asema, eli asetuksen 242/1999 15 §:n 5 ja 6 momenttia, ja toisaalta CONI:n myöntämä tunnustaminen on pelkästään alustava vaihe, koska kaikki valtakunnalliset urheiluliitot tunnustetaan yhdenmukaisesti voimassa olevassa Italian lainsäädännössä eli nyt käsiteltävän asian osalta 10.2.2000 annetussa tasavallan presidentin asetuksessa nro 361 vahvistettujen yksityiskohtaisten sääntöjen ja edellytysten mukaisesti. Sillä seikalla, että valtakunnallisilla urheiluliitoilla on niiden tultua tunnustetuiksi monopoliasema niiden urheilulajien osalta, joista ne vastaavat, siten, että ne yksin määräävät sellaisista urheilun harjoittamiseen liittyvistä seikoista, joilla on julkista merkitystä, eli urheilun harjoittamisesta muodollisessa, virallisessa tai edustuksellisessa kontekstissa, ei ole merkitystä nyt annettavan tuomion 43 kohdassa omaksutun määritelmän kanssa. Tällaisen urheilun harjoittamisen julkista ulottuvuutta koskevan monopoliaseman luominen ei näet liity tunnustamista koskevaan toimivaltaan sellaisenaan eikä näin ollen ole myöskään julkinen toimi, vaan se on automaattinen seuraus tämän toimivallan käytöstä ja tästä toimesta, koska se seikka, että tietylle yksikölle uskotaan sellaiset tiettyyn urheilulajiin liittyvät seikat, joilla on julkista merkitystä, tarkoittaa välttämättä, että mainitulla yksiköllä on tällainen ulottuvuudeltaan tarkasti määritelty monopoli.

53 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin joka tapauksessa varmistettava, kun otetaan huomioon se tosiasiallinen monopoliasema, joka valtakunnallisilla urheiluliitoilla vaikuttaisi olevan niiden urheilulajien osalta, joista ne vastaavat, että CONI ei voi tämän jälkeen sillä perusteella, että sillä on toimivalta päättää valtakunnallisten urheiluliittojen osalta urheilutoiminnan suuntaviivoista, harjoittaa tiukkaa sääntelyä asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan b alakohdassa, 20.15 kohdan b alakohdassa ja 20.309 kohdan h alakohdassa mainituissa määräysvallan indikaattoreissa tarkoitetulla tavalla, jolloin se voisi tosiasiallisesti sanella näiden liittojen yleisen politiikan tai ohjelman.

54 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettua käsitettä ”julkiset toimet, kuten yleiset säännökset, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin” on tulkittava siten, että se kattaa kaikki julkisen sektorin yksikön toimet, kun yksikkö antaa tai soveltaa säännöksiä, joiden nojalla kaikkiin kyseisellä toimialalla toimiviin yksiköihin sovelletaan erotuksetta ja yhtenäisesti kokonaisvaltaisia, laajoja ja abstrakteja sääntöjä tai yleisiä suuntaviivoja ja joilla ei niiden luonteen tai asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan h alakohdassa tarkoitetun liiallisen sääntelyn vuoksi tosiasiallisesti sanella kyseisellä toimialalla toimivien yksiköiden yleistä politiikkaa tai ohjelmaa.

Toinen kysymys

55 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään, miten on tulkittava asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan ensimmäiseen virkkeeseen sisältyvää käsitettä ”valta päättää [voittoa tavoittelemattoman yhteisön] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta”.

56 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee täsmällisemmin, miten tätä käsitettä on tulkittava niiden eri toimivaltuuksien osalta, joita CONI:n kaltaisella julkisen sektorin yksiköllä on valtakunnallisiin urheiluliittoihin nähden. Se toteaa tässä yhteydessä, että sillä olisi taipumusta katsoa, että käsite ”valta päättää [voittoa tavoittelemattoman yhteisön kaltaisen institutionaalisen yksikön] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta” olisi ymmärrettävä siten, että sillä tarkoitetaan julkisyhteisön valtaa ohjata ja rajoittaa institutionaalisen yksikön konkreettista kokonaishallintoa ja vaikuttaa siihen. Määräysvalta olisi siten kyseessä yksinomaan silloin, kun julkisoikeudellisella yksiköllä on tosiasiallista ja konkreettista valtaa puuttua määräysvallassa olevan yksikön hallintoon.

57 Kuten nyt annettavan tuomion 37 kohdassa on palautettu mieleen, asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan ensimmäisessä virkkeessä todetaan, että ”määräysvallan harjoittaminen voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä tarkoittaa valtaa päättää sen toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta”. Mainitun asetuksen liitteessä A olevissa 2.39 kohdassa ja 20.15 kohdan kolmannessa virkkeessä mainitaan viisi määräysvallan indikaattoria, jotka on otettava huomioon ratkaistaessa, onko voittoa tavoittelematon yhteisö julkisessa määräysvallassa.

58 Tässä yhteydessä on todettava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan viidennen virkkeen, jossa mainitaan voittoa tavoittelemattoman yhteisön pääasiallinen päätäntävalta politiikastaan tai toimintaohjelmastaan, sanamuodosta käy ilmi, että valtaa koskevaa käsitettä ei tule ymmärtää rajoittavasti ja muodollisesti vaan – kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut – se tarkoittaa kykyä, mahdollisuutta tai toimivaltaa yleisessä merkityksessä. Tälle tulkinnalle löytyy lisäksi tukea asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien, määräysvallan määritelmää koskevien kohtien eri kieliversioista, joissa käytetään keskenään vaihdellen ja synonyymeinä ilmaisuja ”kyky” (kuten 1.36 kohdassa saksaksi (Fähigkeit), englanniksi (ability), ranskaksi (capacité), italiaksi (capacità) tai espanjaksi (capacidad)); ”valta” (kuten 20.306 ja 20.310 kohdassa hollanniksi (vermogen)); ”toimivalta” (kuten 20.306 ja 20.310 kohdassa romaniaksi (abilitatea)) tai ”mahdollisuus” (kuten 20.310 kohdassa saksaksi (Möglichkeit)).

59 Nyt annettavan tuomion edellisessä kohdassa omaksuttu tulkinta perustuu myös mainitun asetuksen liitteessä A olevan 20.15 kohdan ensimmäisen virkkeen taustalla olevaan tarkoitukseen eli siihen, että julkisyhteisön katsotaan harjoittavan määräysvaltaa voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä, kun ensin mainittu voi, eli sillä on kyky, mahdollisuus tai toimivalta vaikuttaa ratkaisevasti voittoa tavoittelemattoman yhteisön yleiseen politiikkaan tai ohjelmaan. Asiayhteyden kannalta on myös todettava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan f alakohdassa täsmennetään ”mahdollisuutta päättää” koskevaa käsitettä toteamalla, että määräysvalta voi muodostua määräävästä vaikutusvallasta.

60 Sitä vastoin ei voida katsoa, toisin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että toiminnan yleisten suuntaviivojen tai yleisen politiikan ja ohjelman käsitteillä tarkoitetaan pelkkää institutionaalisen yksikön konkreettista kokonaishallintoa.

61 Tämä toteamus on seurausta muun muassa asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevissa 2.39, 20.15 ja 20.309 kohdassa mainittujen määräysvallan indikaattoreiden tutkimisesta. Näillä indikaattoreilla on tarkoitus selventää ja havainnollistaa käsitettä ”valta päättää [voittoa tavoittelemattoman yhteisön] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta” korostamalla seikkoja, joilla voi olla merkittävää vaikutusta voittoa tavoittelemattoman yhteisön kokonaisstrategian määrittämiseen ja suuntaamiseen,

kuten se, että julkisyhteisöllä on oikeus nimittää voittoa tavoittelemattoman yhteisön toimihenkilöt tai asettaa heille tiettyjä velvoitteita, että sillä on sopimusvelvoitteita voittoa tavoittelematonta yhteisöä kohtaan tai että se rahoittaa viimeksi mainittua tai altistuu sen toimintaan liittyville riskeille.

62 Ensinnäkin näet määräysvallan indikaattori, joka koskee asetuksen 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan a alakohdassa ja 20.15 kohdan a alakohdassa mainittua toimihenkilöiden nimittämistä, vastaa samassa liitteessä olevan 20.309 kohdan a alakohdan osaa, joka koskee toimihenkilöiden nimittämistä, mikä on relevanttia myös voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen osalta.

63 Tämän indikaattorin perusteella voidaan selvittää, onko kyseessä mahdollisesti määräysvalta voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä, kun, kuten käy ilmi asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan a alakohdasta, julkisyhteisö nimittää ”enemmistön” henkilöistä, joiden tehtävänä on johtaa ja ohjata kyseistä yksikköä ja siten määrittää sen yleinen politiikka ja ohjelma ja vaikuttaa niihin, kuten hallituksen jäsenet tai johtoelinten jäsenet.

64 Toiseksi määräysvallan indikaattori, joka koskee asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 2.39 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja ”perustamisasiakirjojen määräyksiä” tai 20.15 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja ”muita valtuutusasiakirjojen määräyksiä, kuten voittoa tavoittelemattoman yhteisön sääntöjen velvoitteita”, vastaa samassa liitteessä olevan 20.309 kohdan a, b, c, g, h ja i alakohdassa mainittuja esimerkkejä, koska nämä esimerkit ovat relevantteja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen osalta ja koskevat muita kysymyksiä kuin toimihenkilöiden nimittämistä, mitä nyt annettavan tuomion kahdessa edellisessä kohdassa mainittu määräysvallan indikaattori koskee.

65 Kuten nyt annettavan tuomion 46 kohdasta käy ilmi, asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan b alakohdasta, 20.15 kohdan b alakohdasta ja 20.309 kohdan i alakohdasta ilmenee erityisesti, että tämän indikaattorin perusteella voidaan selvittää, onko kyseessä mahdollisesti määräysvalta, kun voittoa tavoittelemattoman yhteisön säännöissä tai lain tai asetuksen säännöksessä, jolla säännellään suoraan tai välillisesti kyseistä voittoa tavoittelematonta yhteisöä, säädetään julkisyhteisön sääntelyvaltuuksista tai -oikeuksista tai vahvistetaan julkisyhteisön toimivaltaa koskevia perustamisasiakirjojen määräyksiä tai asetetaan voittoa tavoittelemattomalle yhteisölle velvoitteita tätä julkisyhteisöä kohtaan siten, että voittoa tavoittelemattoman yhteisön tavoitteita, toimintoja ja operatiivisia näkökohtia ja siten yleistä politiikkaa tai ohjelmaa rajoitetaan.

66 Asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan a, b, c, g, h ja i alakohdan nojalla näin on erityisesti sellaisten sääntöjen osalta, joissa annetaan julkishallinnolle oikeus erottaa enemmistö vastuullisista toimihenkilöistä tai käyttää veto-oikeutta, nimittää tai erottaa enemmistö voittoa tavoittelemattoman yhteisön tärkeimpien toimielinten jäsenistä tai käyttää veto-oikeutta ja nimittää tai erottaa avainhenkilöitä tai käyttää veto-oikeutta, joissa annetaan julkishallinnolle oikeus hyväksyä talousarvio, jotka estävät voittoa tavoittelematonta yhteisöä muuttamasta sääntöjään, lakkauttamasta toimintaansa tai irtisanomasta julkisen sektorin kanssa tekemiään sopimuksia, jotka velvoittavat voittoa tavoittelemattoman yhteisön hankkimaan julkisyhteisöltä luvan luotonottoon tai, kuten käy ilmi nyt annettavan tuomion 47 kohdasta, jotka mahdollistavat sen, että julkishallinto voi harjoittaa tiukkaa sääntelyä.

67 Kolmanneksi on todettava, että määräysvallan indikaattori, joka koskee asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan c alakohdassa ja 20.15 kohdan c alakohdassa mainittuja sopimuksia, vastaa mainitun asetuksen liitteessä A olevan 20.309 kohdan g alakohdassa mainittua määräysvallan indikaattoria, joka on samoin relevantti voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen osalta. Vaikka mainitun asetuksen liitteessä A olevan 20.309 kohdan f alakohdassa mainittua määräysvallan indikaattoria voitaisiin lähtökohtaisesti tarkastella myös saman asetuksen liitteessä A olevien 2.39 kohdan c alakohdassa ja 20.15 kohdan c alakohdassa mainitun indikaattorin kanssa, on kuitenkin todettava, että koska se liittyy tilanteeseen, jossa myynti ja asiakkaat ovat pääosassa, siinä mainitut esimerkit eivät ole relevantteja FIG:n ja FISE:n kaltaisten voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen osalta.

68 Edellisessä kohdassa määritellyn sopimuksia koskevan indikaattorin perusteella voidaan selvittää, onko kyseessä mahdollisesti määräysvalta, kun julkishallinnon ja voittoa tavoittelemattoman yhteisön välisessä sopimuksessa, kuten luottosopimuksessa, määrätään julkishallinnolle oikeus päättää mainitun voittoa tavoittelemattoman yhteisön yleisestä politiikasta tai toimintaohjelmasta, erityisesti, kuten käy ilmi asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan g alakohdasta, kun julkishallinto määrää luotonantoon liittyvästä valvonnasta ehdoilla, jotka ovat tiukemmat kuin pankkien yksityisen sektorin yksikölle tavanomaisesti asettamat luottoehdot.

69 Neljänneksi on todettava, että määräysvallan indikaattori, joka koskee asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan d alakohdassa ja 20.15 kohdan d alakohdassa mainittua rahoitusastetta, vastaa samassa liitteessä olevan 20.309 kohdan i alakohdan viimeistä virkettä, joka on samoin relevantti voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen osalta.

70 Tämän indikaattorin perusteella voidaan selvittää, onko kyseessä mahdollisesti määräysvalta, kun julkisyhteisö rahoittaa voittoa tavoittelemattoman yhteisön asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 20.15 kohdan viidennessä virkkeessä ja 20.309 kohdan i alakohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitetulla tavalla täysin, lähes täysin tai pääasiallisesti, paitsi jos rahoitusvirtaan kohdistuva valvonta ei ole niin rajoittavaa, että se vaikuttaisi voittoa tavoittelemattoman yhteisön yleiseen politiikkaan tai ohjelmaan, ja jos viimeksi mainitulla säilyy siten valta päättää mainitusta yleisestä politiikasta tai ohjelmasta.

71 Viidenneksi on todettava, että määräysvallan indikaattori, joka koskee asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 2.39 kohdan e alakohdassa tarkoitettua ”julkisyhteisöön kohdistuvan riskin tasoa” ja 20.15 kohdan e alakohdassa tarkoitettua ”riskille altistumista”, vastaa osittain samassa liitteessä olevan 20.309 kohdan g alakohtaa, mikä on relevanttia myös voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen osalta.

72 Tämän indikaattorin perusteella voidaan selvittää, onko kyseessä mahdollisesti määräysvalta, kun julkisyhteisöön voi kohdistua voittoa tavoittelemattoman yhteisön toimintaan liittyviä riskejä tai kun julkisyhteisö voi toteuttaa voittoa tavoittelemattomaan yhteisöön kohdistuvia toimia voidakseen suojautua tällaisilta riskeiltä.

73 Tästä arvioinnista seuraa, että ratkaistaessa, onko voittoa tavoittelematon yhteisö julkisessa määräysvallassa, merkitystä ei ole yksikön johtoa, hallinnointia tai juoksevien asioiden seurantaa koskevaan tehtävään liittyvillä seikoilla vaan seikoilla, jotka liittyvät yksikön tavoitteiden, toiminnan ja operatiivisten näkökohtien sekä niiden strategisten suuntaviivojen ja ohjeiden, joita yksikkö aikoo seurata toimintansa harjoittamisessa, määrittämiseen tai vahvistamiseen.

74 Tälle tulkinnalle löytyy tukea mainitun asetuksen liitteessä A olevan 20.309 kohdan c ja i alakohdan sanamuodosta, jossa mainitaan useita yleisen politiikan käsitteeseen liittyviä seikkoja, muun muassa c alakohdassa ”ylempien virkamiesten palkka ja yritysstrategia” ja i alakohdassa kyseisen yksikön ”toiminta, tavoitteet ja operatiiviset näkökohdat”.

75 Kuten komissio on lisäksi todennut kirjallisissa huomautuksissaan, siitä, että yleisen politiikan ja ohjelman käsitteiden katsottaisiin vastaavan pelkkää hallinnoinnin käsitettä, aiheutuisi, että itsenäinen hallinnointi- ja päätösvalta, joka asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 2.12 kohdan määritelmän mukaan kuuluu EKT 2010:n soveltamisalaan kuuluville institutionaalisille yksiköille, menettäisi merkityksensä. Tästä seuraa, että vaikka tällaisella yksiköllä on itsenäinen päätösvalta pääasiallisen toimintansa suhteen, se voi kuitenkin olla EKT 2010:ssa tarkoitetussa julkisessa määräysvallassa.

76 Tässä yhteydessä on todettava, että Italiassa FIG:n ja FISE:n kaltaiset valtakunnalliset urheiluliitot ovat CONI:n perussäännön 20 §:n 4 momentin mukaan 19.8.2003 annetun asetuksen nro 220 1 §:ssä tunnustetun urheiluoikeuden autonomian periaatteen yhteydessä ”teknisesti, organisatorisesti ja hallinnollisesti itsenäisiä CONI:n valvonnassa”, ja tämä autonomia käy selvästi ilmi näiden kahden liiton säännöistä, kuten ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi.

77 Näin ollen kysymys siitä, ovatko FIG:n ja FISE:n kaltaiset institutionaaliset yksiköt CONI:n kaltaisen julkisyhteisön määräysvallassa, ei riipu siitä, käyttääkö julkisyhteisö ratkaisevaa vaikutusvaltaa institutionaalisen yksikön, joka on määritelmänsä mukaan täysin itsenäinen alallaan, hallinnoinnin tai päätöksentekokyvyn osalta, vaan on selvitettävä, voiko julkishallinto tällaisesta autonomiasta huolimatta ohjata ja rajoittaa yksikköä sen tavoitteiden, toiminnan ja strategisten suuntaviivojen määrittelemisen ja toteuttamisen yhteydessä.

78 Edellä esitetystä seuraa, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua käsitettä ”valta päättää [voittoa tavoittelemattoman yhteisön] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta” on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan julkisyhteisön mahdollisuutta käyttää asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan a–e alakohdassa ja 20.15 kohdan a–e alakohdassa mainittujen määräysvallan indikaattorien ja mainitun asetuksen liitteessä A olevassa 20.309 kohdassa tarkoitettujen, voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin sovellettavien vastaavien määräysvallan indikaattorien mukaisesti todellista ja huomattavaa vaikutusvaltaa voittoa tavoittelemattoman yhteisön tavoitteiden, toiminnan ja operatiivisten näkökohtien sekä strategisten suuntaviivojen ja ohjeiden, joita voittoa tavoittelematon yhteisö aikoo seurata toimintansa harjoittamisessa, määrittelemisessä ja toteuttamisessa.

79 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on näin ollen selvittää, onko katsottava, että CONI:lla FIG:n ja FISE:n osalta oleva toimivalta voi olla tuossa määritelmässä tarkoitettua ”valtaa päättää [näiden liittojen] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta”.

80 Tässä yhteydessä on katsottava, siltä osin kuin kyseessä on valta nimittää CONI:a valtakunnallisissa urheiluliitoissa edustavat tilintarkastajat, että kun otetaan huomioon nyt annettavan tuomion 62 ja 63 kohdassa tehdyt toteamukset, tällainen valta ei liity määräysvallan indikaattoriin, joka koskee toimihenkilöiden nimittämistä, koska tilintarkastajien ei voida katsoa olevan toimihenkilöitä eivätkä he siten voi päättää yksikön yleistä politiikkaa ja ohjelmaa nyt annettavan tuomion 78 kohdassa omaksutussa määritelmässä tarkoitetulla tavalla.

81 Toiseksi, siltä osin kuin kyseessä on CONI:lle perussäännön 6 ja 7 §:stä johtuva toimivalta, on todettava, että suurin osa näistä valtuuksista liittyy määräysvallan indikaattoriin, joka koskee ”perustamisasiakirjojen määräyksiä” ja ”muita valtuutusasiakirjojen määräyksiä, kuten voittoa tavoittelemattoman yhteisön sääntöjen velvoitteita”, sellaisina kuin niitä on tulkittu nyt annettavan tuomion 64–66 kohdassa. Tämä pätee erityisesti CONI:n toimivaltaan hyväksyä valtakunnallisten urheiluliittojen talousarvio siihen liittyvine ohjelmineen ja vuotuinen tilinpäätös, valvoa valtakunnallisia urheiluliittoja julkisten seikkojen osalta, hyväksyä valtakunnallisten urheiluliittojen urheilutoimijan asema, perussäännöt, perussääntöjen täytäntöönpanosäännöt, urheiluoikeutta koskevat säännöt ja antidoping-säännöstö ja tarvittaessa ehdottaa tarpeelliset muutokset näihin toimiin, nimittää sitä valtakunnallisissa urheiluliitoissa edustavat tilintarkastajat, ottaa valtakunnalliset urheiluliitot hallintaansa, jos niiden johtoelinten hallinnoinnissa ilmenee vakavia sääntöjenvastaisuuksia tai urheiluoikeuden vakavia rikkomuksia, määrittää edellytykset ja menettelytavat, joiden mukaisesti CONI valvoo valtakunnallisia urheiluliittoja, vahvistaa, jotta voidaan taata urheilun mestaruuskilpailujen joustava kulku, edellytykset ja menettelytavat, joiden mukaisesti valtakunnalliset urheiluliitot valvovat jäseninä olevia seuroja ja CONI harjoittaa korvaavaa valvontaa, mikäli valtakunnallisten urheiluliittojen valvonta osoittautuu puutteelliseksi, vahvistaa perusperiaatteet, joita on noudatettava valtakunnallisten urheiluliittojen perussäännöissä, jotta niille voidaan myöntää urheilutoimijan asema, tai antaa urheiluoikeutta koskevat säännöt, joita kaikkien valtakunnallisten urheiluliittojen on noudatettava. Tämä pätee myös, kuten käy ilmi nyt annettavan tuomion 53 kohdasta, CONI:n valtaan päättää valtakunnallisten urheiluliittojen kattaman urheilutoiminnan suuntaviivoista, mikäli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoisi unionin tuomioistuimen ensimmäiseen kysymykseen antaman vastauksen perusteella suorittamansa arvioinnin päätteeksi, että tämä toimivalta liittyy määräysvallan indikaattoriin.

82 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on selvittää näiden kunkin toimivallan osalta, voiko CONI siitä huolimatta, että FIG:n ja FISE:n kaltaisilla valtakunnallisilla urheiluliitoilla on tekninen, organisatorinen ja hallinnollinen autonomia, mikä käy ilmi viimeksi mainittujen perussäännöstä, käyttää todellista ja huomattavaa vaikutusvaltaa mainittujen liittojen yleisen politiikan ja ohjelman osalta nyt annettavan tuomion 78 kohdassa tehdyssä määritelmässä tarkoitetulla tavalla, vai onko tämä toimivalta vaikutukseltaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käyttämiä termejä mukaillen pelkkää ”ulkoista ja muodollista valvontaa”, jolla ei puhtaasti marginaalisen vaikutuksen tapaan ole ratkaisevaa vaikutusta mainittuun yleiseen politiikkaan tai ohjelmaan.

83 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tässä yhteydessä muun muassa selvitettävä, johtavatko oikeudet hyväksyä talousarviot ja tilinpäätökset sekä muuttaa liittojen perussääntöjä, jotka mainitaan nimenomaisesti esimerkkeinä asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan i alakohdassa, siihen, että CONI:lle myönnetään pelkkä valvontaoikeus tai päinvastoin valta vaikuttaa ratkaisevasti FIG:n ja FISE:n tavoitteiden, toiminnan ja siihen liittyvien operatiivisten näkökohtien sekä niiden strategisten suuntaviivojen ja ohjeiden, joita mainitut liitot aikovat seurata toimintansa harjoittamisessa, määrittämiseen ja toteuttamiseen.

84 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on samoin selvittävä tarvittaessa, voiko CONI päättää FIG:n ja FISE:n yleisestä politiikasta tai ohjelmasta tosiasiallisesti ja pysyvästi siten, että se ei käytä tätä valtaa ainoastaan tilapäisesti poikkeustapauksissa, kuten vaikuttaisi olevan tapauksessa, joka koskee CONI:n toimivaltaa ottaa liitot hallintaansa, jos niiden johtoelinten hallinnoinnissa ilmenee vakavia sääntöjenvastaisuuksia tai urheiluoikeuden vakavia rikkomuksia.

85 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on samoin selvitettävä, ovatko nyt annettavan tuomion 67 ja 68 sekä 71 ja 72 kohdassa mainitut määräysvallan indikaattorit, jotka koskevat sopimuksia ja riskille altistumista, merkityksellisiä pääasioissa ja voidaanko niiden avulla mahdollisesti osoittaa julkinen määräysvalta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on erityisesti selvitettävä ensinnäkin, onko CONI:n tai jonkin muun julkisyhteisön ja toisaalta FIG:n tai FISE:n välillä tehty sopimuksia, ja tarvittaessa, annetaanko tällaisissa sopimuksissa niiden sisällön ja niissä mahdollisesti CONI:lle tai mainitulle julkisyhteisölle myönnettyjen oikeuksien vuoksi niille määräysvaltaa päättää FIG:n tai FISE:n yleisestä politiikasta tai ohjelmasta nyt annettavan tuomion 78 kohdassa omaksutussa määritelmässä tarkoitetulla tavalla. Toiseksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä, voiko CONI:hin tai johonkin muuhun julkisyhteisöön kohdistua FIG:n ja FISE:n kaltaisten valtakunnallisten urheiluliittojen toimintaan liittyviä riskejä tai voivatko ne, voidakseen suojautua tällaisilta mahdollisilta riskeiltä, toteuttaa viimeksi mainittuja kohtaan toimenpiteitä, joiden nojalla niillä on oikeus päättää näiden liittojen yleisestä politiikasta tai ohjelmasta nyt annettavan tuomion 78 kohdassa omaksutussa määritelmässä tarkoitetulla tavalla.

86 Neljänneksi on todettava nyt annettavan tuomion 69 ja 70 kohdassa tarkoitetun määräysvallan indikaattorin osalta, että sitä tutkitaan jäljempänä nyt annettavan tuomion 91 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa.

87 Lisäksi on täsmennettävä, että nyt annettavan tuomion 80–86 kohdassa mainittuja määräysvallan indikaattoreita on arvioitava yhdessä asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan viimeiseen virkkeeseen, 20.15 kohdan viidennestä kahdeksanteen alakohtaan ja 20.310 kohtaan sisältyvien sääntöjen mukaisesti. Näistä säännöistä käy ilmi, että vaikka yksi ainoa indikaattori voi joskus olla riittävä osoitus määräysvallasta, useimmissa tapauksissa useat erilliset indikaattorit yhdessä osoittavat määräysvaltasuhteen, koska jotkin indikaattorit eivät välttämättä päde kyseessä olevaan yksittäistapaukseen ja koska, kuten käy ilmi nyt annettavan tuomion 70 kohdasta, rahoitusastetta koskeva indikaattori ei ole välttämättä ratkaiseva. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on näin ollen tehtävä näiden sääntöjen perusteella tällainen kokonaisarviointi, ja on täsmennettävä, että näihin indikaattoreihin perustuva päätös on asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan viimeisen virkkeen mukaan ”arvioinnin tulosta”.

88 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tässä ”arvioinnissa” myös otettava huomioon se seikka, että jos yhteen indikaattoriin liittyy paljon merkkejä määräysvallasta, tämä voi riittää siihen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi katsoa määräysvallan olevan kyseessä tämän yhden indikaattorin perusteella. Nyt käsiteltävässä asiassa on muistutettava, että useat CONI:lle kuuluvat toimivaltuudet liittyvät määräysvallan indikaattoriin, joka koskee ”perustamisasiakirjojen määräyksiä” ja ”muita valtuutusasiakirjojen määräyksiä, kuten voittoa tavoittelemattoman yhteisön sääntöjen velvoitteita”. Mikäli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoisi sille kuuluvan kokonaisarvioinnin päätteeksi, että nämä toimivaltuudet tai suuri osa niistä tukevat määräysvallan olemassaoloa, sen olisi vielä selvitettävä, riittääkö tämä määräysvallan indikaattori sellaisenaan osoittamaan määräysvallan olemassaolon.

89 Siitä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esiin tuomasta seikasta, että italialaiset valtakunnalliset urheiluliitot käyttävät vaikutusvaltaa CONI:n toimintaan nähden, koska niillä on äänten enemmistö CONI:n tärkeimmissä kollegiaalisissa päätöksentekoelimissä, kuten neuvostossa tai hallituksessa, on korostettava, että tällä seikalla on merkitystä vain, jos voidaan osoittaa, että kukin näistä liitoista yksinään voi vaikuttaa merkittävällä tavalla CONI:n julkiseen määräysvaltaan voidakseen kumota tämän määräysvallan muiden vastaavassa tilanteessa olevien urheiluliittojen vaikutuksesta huolimatta ja saadakseen siten takaisin vaikutusvallan yleiseen politiikkaansa ja ohjelmaansa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on tarvittaessa tarkistaa, onko asia näin.

90 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua käsitettä ”valta päättää [voittoa tavoittelemattoman yhteisön] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta” on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan julkishallinnon mahdollisuutta käyttää pysyvästi ja jatkuvasti todellista ja huomattavaa vaikutusvaltaa voittoa tavoittelemattoman yhteisön tavoitteiden, toiminnan ja siihen liittyvien operatiivisten näkökohtien sekä niiden strategisten suuntaviivojen ja ohjeiden, joita yksikkö aikoo seurata toimintansa harjoittamisessa, määrittämiseen ja toteuttamiseen. Pääasioissa kyseessä olevien kaltaisissa asioissa on kansallisen tuomioistuimen asiana selvittää asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan a–e alakohdassa ja 20.15 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettujen määräysvallan indikaattorien ja mainitun asetuksen liitteessä A olevassa 20.309 kohdassa tarkoitettujen, voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin sovellettavien vastaavien määräysvallan indikaattorien perusteella, ovatko pääasioissa kyseessä olevan kaltaiset valtakunnalliset urheiluliitot, jotka ovat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, pääasioissa kyseessä olevan kansallisen olympiakomitean kaltaisen julkisyhteisön julkisessa määräysvallassa, ja suoritettava tässä tarkoituksessa kokonaisarviointi, joka on mainitun asetuksen liitteessä A olevien 2.39 kohdan viimeisen virkkeen, 20.15 kohdan viidennestä kahdeksanteen virkkeen ja 20.310 kohdan nojalla arvioinnin tulosta.

Kolmas kysymys

91 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään pääasiallisesti, voidaanko pääasioissa kyseessä olevien valtakunnallisten urheiluliittojen kaltaisten voittoa tavoittelemattomien yksityisoikeudellisten yhteisöjen saamat jäsenmaksut ottaa huomioon julkista määräysvaltaa arvioitaessa, ja mikäli näin on, onko näiden jäsenmaksujen, jotka muodostavat ratkaisevan osan tämän voittoa tavoittelemattoman yhteisön tuloista, katsottava olevan osa julkista vai yksityistä rahoitusta.

92 Aluksi on huomattava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muotoillut kysymyksensä siten, että se on viitannut sekä asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevaan 20.15 kohtaan että samassa liitteessä oleviin 4.125 ja 4.126 kohtaan.

93 Tässä yhteydessä on todettava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 4.125 ja 4.126 kohdan säännöksillä ei ole merkitystä kolmanteen kysymykseen annettavan vastauksen kannalta. Näiden säännösten, jotka kuuluvat mainitussa liitteessä olevaan 4 lukuun, joka koskee jakotaloustoimia eli

tuotannosta syntyneen arvonlisäyksen jakoa sekä tulojen ja varallisuuden uudelleenjakoa koskevia toimia, ainoana tarkoituksena on näet määritellä tulonsiirtoja kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille (KPVTY) koskeva käsite ja täsmentää sitä sisällyttämällä siihen muun muassa ”kotitalouksien maksamat säännölliset jäsenmaksut – – urheilu[järjestöille]”. Sen lisäksi, että tämä käsite ei liity julkista määräysvaltaa koskevaan kysymykseen, on todettava, että mainittuja säännöksiä ei sovelleta kaikkiin voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin vaan ainoastaan kotitalouksia palveleviin voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin (KPVTY) eli institutionaalisiin yksiköihin, jotka luokitellaan yksityiseen sektoriin, sen jälkeen kun on katsottu, että ne eivät ole julkisyhteisöjen määräysvallassa. Mainitut säännökset koskevat siten yksiköitä, joiden osalta julkista määräysvaltaa koskeva kysymys ei tule kyseeseen, ja niillä säännellään seikkaa, joka ei millään tavalla liity määräysvaltaa koskevaan kysymykseen.

94 Tästä seuraa, että kolmatta kysymystä on arvioitava ainoastaan rahoitusastetta koskevan määräysvallan indikaattorin perusteella, jota säännellään, kuten käy ilmi nyt annettavan tuomion 69 kohdasta, asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan d alakohdassa, 20.15 kohdan d alakohdassa ja 20.309 kohdan i alakohdan viimeisessä virkkeessä.

95 Ensinnäkin kysymyksestä, onko jäsenmaksut otettava huomioon selvitettäessä, onko rahoitusastetta koskevan määräysvallan indikaattorin perusteella kyseessä julkinen määräysvalta, on todettava, että nyt annettavan tuomion edellisessä kohdassa tarkoitetun indikaattorin osalta on ennen tätä tutkimista selvitettävä, mitä osaa julkinen rahoitus vastaa voittoa tavoittelemattoman yhteisön kaikista tuloista. Koska jäsenmaksut ovat osa FIG:n ja FISE:n kaltaisen voittoa tavoittelemattoman yhteisön tuloja, ne on otettava huomioon jollakin tavalla, jotta voidaan määrittää, mikä osa voittoa tavoittelemattomasta yhteisöstä rahoitetaan julkisin varoin, ja jotta voidaan todeta, onko kyseessä julkinen määräysvalta vai ei.

96 Toiseksi kysymyksestä, ovatko jäsenmaksut luonteeltaan julkisia vai yksityisiä, on todettava, samoin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, että ensi näkemältä vaikuttaa todellakin siltä, että kyseessä on yksityinen maksu, joka ei ole vastavuoroinen ja jonka yksityiset, jotka kuuluvat EKT 2010:n mukaisessa luokittelussa kotitalouksiin, suorittavat institutionaalisille yksiköille, jotka ovat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä.

97 Kun otetaan kuitenkin huomioon asetuksen N:o 549/2013 taustalla oleva tarkoitus eli, kuten on palautettu mieleen nyt annettavan tuomion 32 kohdassa, jäsenvaltioiden tilien laatiminen yhtenäisten ja yksiselitteisten periaatteiden mukaisesti, jotta on mahdollista saavuttaa vertailukelpoisia tuloksia, luokiteltaessa jäsenmaksuja tilastollisia tarkoituksia varten yksityiseksi tai julkiseksi rahoitukseksi ei ole otettava huomioon yksinomaan sitä, onko jäsenmaksun maksaja tai tämän maksajan ja voittoa tavoittelemattoman yhteisön välillä kansallisen oikeuden nojalla oleva oikeudellinen suhde yksityinen vai julkinen.

98 On näet myös otettava huomioon kaikki seikat, jotka ovat omiaan määrittämään, ovatko jäsenmaksut julkisia vai yksityisiä, kuten näiden jäsenmaksujen asiayhteys, niiden käyttö sellaisten yleisten etujen kannalta, joihin ne saattavat liittyä, se, ovatko jäsenmaksut luonteeltaan pakollisia vai vapaaehtoisia, se, ovatko ne korvausta kyseisen yksikön tarjoamien palvelujen tosiasiallisesta käytöstä, sekä se, voiko mainittu yksikkö vahvistaa itsenäisesti niiden määrän. Pääasioissa kyseessä oleville valtakunnallisille urheiluliitoille maksettavan jäsenmaksun kaltainen maksu voisi siitä huolimatta, että sen maksajien ja oikeudellisen luonteen katsottaisiin kansallisen oikeuden nojalla olevan luonteeltaan yksityisiä, olla EKT 2010:n kannalta luonteeltaan julkinen, kun kyseessä on pakollinen maksu, joka ei välttämättä ole korvausta tarjottujen palvelujen tosiasiallisesta käytöstä ja joka kannetaan taloudellisen tai sosiaalisen yleisen edun vuoksi erityisesti valtakunnallisten urheiluliittojen kaltaisten yksityisoikeudellisten oikeushenkilöiden hyväksi.

99 Unionin tuomioistuimelle nyt käsiteltävässä asiassa toimitetusta asiakirja-aineistosta käy tältä osin ilmi, että ensinnäkin FIG:n ja FISE:n kaltaisilla italialaisilla urheiluliitoilla on, kuten on todettu nyt annettavan tuomion 52 kohdassa, monopoli niiden urheilulajien osalta, joista ne vastaavat, siten, että ne yksin määräävät sellaisista urheilun harjoittamiseen liittyvistä seikoista, joilla on julkista merkitystä, eli urheilun harjoittamisesta muodollisessa, virallisessa tai edustuksellisessa kontekstissa. Toiseksi näiden liittojen toimintaan kuuluvat asetuksen 242/1999 15 §:n 1 momentin ja CONI:n perussäännön 7 §:n 5 momentin ja 20 §:n 4 momentin nojalla seikat, joilla on julkista merkitystä, eli urheilukilpailujen säännöllinen järjestäminen, olympialaisiin valmistautuminen ja huippu-urheilu. Kolmanneksi on todettava, että juuri mainitun monopolin vuoksi jäsenmaksujen maksaminen on pakollista kaikille niille henkilöille, jotka haluavat harjoittaa sellaista urheilulajia, josta valtakunnallinen urheiluliitto vastaa niiden seikkojen osalta, joilla on julkista merkitystä, koska kaikkien henkilöiden, jotka haluavat osallistua liiton piiriin kuuluvaan toimintaan, on liityttävä liiton jäseneksi. Neljänneksi on niin, että jäsenmaksut eivät ole välttämättä korvaus valtakunnallisten urheiluliittojen tarjoamien palvelujen tosiasiallisesta käytöstä, koska kaikki jäsenet eivät harjoita kyseistä urheilutoimintaa siten, että sillä on julkista merkitystä.

100 Pääasioissa kyseessä olevien, valtakunnallisille urheiluliitoille maksettavien jäsenmaksujen voitaisiin siis katsoa olevan luonteeltaan julkisia, koska niillä niiden pakollisuuden vuoksi myötävaikutetaan sellaisten yleisen edun mukaisten päämäärien rahoittamiseen, joita yksi ainoa valtakunnallinen liitto tavoittelee edustamansa urheilulajin osalta ja joilla on tarkoitus edistää urheilua yleisesti ja erityisesti huipputasolla, kun nämä jäsenmaksut eivät ole korvausta tällä tavoin tarjottujen palvelujen tosiasiallisesta käytöstä.

101 FIG on kuitenkin väittänyt unionin tuomioistuimen istunnossa, että valtakunnalliset urheiluliitot määrittävät täysin itsenäisesti kyseisten jäsenmaksujen määrän, mikä on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana selvittää. Vaikka tämä seikka – jos sen oletetaan pitävän paikkansa – on todella otettava huomioon arvioitaessa sitä, ovatko jäsenmaksut yksityisiä vai julkisia, on kuitenkin korostettava, että tällainen autonomia ei välttämättä tarkoita, että näiden jäsenmaksujen julkinen luonne asetettaisiin kyseenalaiseksi.

102 Vaikka onkin näet totta, että valtakunnallisten urheiluliittojen mahdollisuus vahvistaa itsenäisesti jäsenmaksujen määrä saattaisi osana laajempaa organisaatioon ja budjettiin liittyvää autonomiaa olla esteenä sille, että näiden liittojen katsottaisiin olevan läheisessä riippuvuussuhteessa CONI:in, näin ei kuitenkaan olisi, jos CONI:lla olisi mahdollisuus yhtäältä mainittujen liittojen talousarviota koskevan valvontavaltansa yhteydessä vaikuttaa merkittävällä tavalla näiden maksujen määrään tai toisaalta pienentää oman rahoituksellisen osallistumisensa määrää, mikäli sillä olisi erimielisyyttä mainittujen maksujen määrästä, sellaisena kuin mainitut liitot ovat ne vahvistaneet. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on selvittää nämä seikat ja määrittää, mikäli valtakunnallisilla urheiluliitoilla olisi todella valta vahvistaa täysin itsenäisesti jäsenmaksujen määrä, riittääkö tällainen autonomia asettamaan kyseenalaiseksi nyt annettavan tuomion 100 kohdassa tehdyn arvioinnin.

103 Siinä tapauksessa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoisi tämän selvityksen päätteeksi, että jäsenmaksut ovat luonteeltaan yksityisiä, sen olisi todettava, ottaen huomioon nyt annettavan tuomion 70 kohdassa todetun, että CONI:n määräysvaltaa FIG:ssä ja FISE:ssä ei voida osoittaa rahoitusastetta koskevan määräysvallan indikaattorin perusteella, koska nämä liitot, joiden rahoituksesta vain noin 30 prosenttia on peräisin CONI:lta, eivät saa rahoitustaan pääasiallisesti julkisista varoista.

104 Mikäli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin sitä vastoin luokittelisi valtakunnallisille urheiluliitoille maksettavat jäsenmaksut julkisiksi maksuiksi, nämä jäsenmaksut olisi tällöin luokiteltava julkisiin rahoituslähteisiin, samoin kuin CONI:n maksamat tuet. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuimelle esitetystä asiakirja-aineistosta ja erityisesti FIG:n ja FISE:n tilivuotta 2015 koskevista tuloslaskelmista, joihin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on viitannut, käy ilmi, että julkisen rahoituksen, josta CONI:lta saatavat tuet muodostavat noin 30 prosenttia ja jäsenmaksut yli 60 prosenttia, osuus sekä

FIG:n että FISE:n kokonaistuloista on yli 90 prosenttia, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarvittaessa varmistettava. Rahoitusastetta koskevan määräysvallan indikaattorin perusteella olisi siten tässä tapauksessa todettava, että nämä kaksi valtakunnallista urheiluliittoa rahoitetaan lähes täysin julkisilla tuilla ja julkisilla maksuilla.

105 Kuten nyt annettavan tuomion 70 kohdassa on todettu, asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 20.15 kohdan viidennestä virkkeestä ja 20.309 kohdan i alakohdan viimeisestä virkkeestä käy ilmi, että se, että julkinen sektori vastaa voittoa tavoittelemattoman yhteisön kaltaisen institutionaalisen yksikön rahoituksesta lähes täysin, ei silti riitä sellaisenaan osoittamaan, että kyseessä on julkinen määräysvalta, koska rahoitusvirtaan kohdistuva valvonta ei ole niin rajoittavaa, että se vaikuttaisi kyseisen yksikön yleiseen politiikkaan tai ohjelmaan, ja koska viimeksi mainitulla säilyy siten valta päättää tästä politiikasta tai ohjelmasta.

106 Riippumattomuus, joka voittoa tavoittelemattomalla yhteisöllä voi olla julkisesta rahoituksesta peräisin olevien varojen käytön ja käyttötarkoituksen osalta, samoin kuin se, miten paljon määräysvaltaa ja rajoituksia tähän voittoa tavoittelemattomaan yhteisöön kohdistuu, vaikuttavat arviointiin siitä, onko kyseessä julkinen määräysvalta.

107 Näin ollen nyt käsiteltävässä tapauksessa on niin, että mikäli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin luokittelee jäsenmaksut julkisiksi maksuiksi, sen on selvitettävä, rajoittuuko CONI:lla perussääntönsä 7 §:n 5 momentin nojalla oleva valta valvoa valtakunnallisia urheiluliittoja julkisten seikkojen osalta siihen, että se valvoo FIG:lle ja FISE:lle myöntämänsä rahoitustuen, joka vastaa noin 30:tä prosenttia niiden rahoituksesta, käyttöä kokonaan tai osittain, vai onko sillä myös valta valvoa kokonaan tai osittain sitä, miten mainitut liitot käyttävät näitä maksuja. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi tätä tutkintaa suorittaessaan katsoa, että kyseessä on julkinen määräysvalta, vain, jos FIG:n ja FISE:n on CONI:n myöntämien tukien ja mainittujen jäsenmaksujen saamiseksi noudatettava tiettyä yleistä politiikkaa tai ohjelmaa siinä määrin, että niillä ei ole enää valtaa päättää politiikastaan tai ohjelmastaan.

108 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan d alakohtaa, 20.15 kohdan d alakohtaa ja 20.309 kohdan i alakohdan viimeistä virkettä on tulkittava siten, että pääasioissa kyseessä olevien valtakunnallisten urheiluliittojen kaltaisten voittoa tavoittelemattomien yksityisoikeudellisten yhteisöjen saamat jäsenmaksut on otettava huomioon julkista määräysvaltaa arvioitaessa. Tällaiset jäsenmaksut voivat siitä huolimatta, että niiden maksajien ja oikeudellisen luonteen katsottaisiin kansallisen oikeuden nojalla olevan luonteeltaan yksityisiä, olla mainitun asetuksen liitteessä A olevien 2.39 kohdan d alakohdassa ja 20.15 kohdan d alakohdassa tarkoitetun rahoitusastetta koskevan määräysvallan indikaattorin perusteella luonteeltaan julkisia, kun kyseessä ovat pakolliset maksut, jotka eivät välttämättä ole korvausta tarjottujen palvelujen tosiasiallisesta käytöstä mutta jotka kannetaan yleisen edun vuoksi sellaisten valtakunnallisten urheiluliittojen hyväksi, joilla on monopoli sen urheilulajin osalta, josta ne vastaavat, siten, että ne yksin määräävät sellaisista urheilun harjoittamiseen liittyvistä seikoista, joilla on julkista merkitystä, paitsi jos näillä liitoilla säilyy mainittujen maksujen organisaatioon ja budjettiin liittyvä määräysvalta, mikä on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana arvioida. Mikäli kansallinen tuomioistuin katsoo, että nämä jäsenmaksut ovat julkisia maksuja, sen on vielä selvitettävä, onko siitä huolimatta, että julkinen sektori vastaa kyseisten valtakunnallisten urheiluliittojen rahoituksesta lähes täysin, rahoitusvirtaan kohdistuva valvonta niin rajoittavaa, että se todella vaikuttaa huomattavasti näiden liittojen yleiseen politiikkaan tai ohjelmaan, vai säilyykö viimeksi mainituilla valta päättää politiikastaan tai ohjelmastaan.

Oikeudenkäyntikulut

109 Pääasioiden asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä Euroopan unionissa 21.5.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettua käsitettä ”julkiset toimet, kuten yleiset säännökset, joita sovelletaan kaikkiin samalla toimialalla toimiviin yksiköihin” on tulkittava siten, että se kattaa kaikki julkisen sektorin yksikön toimet, kun yksikkö antaa tai soveltaa säännöksiä, joiden nojalla kaikkiin kyseisellä toimialalla toimiviin yksiköihin sovelletaan erotuksetta ja yhtenäisesti kokonaisvaltaisia, laajoja ja abstrakteja sääntöjä tai yleisiä suuntaviivoja ja joilla ei niiden luonteen tai asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.309 kohdan h alakohdassa tarkoitetun liiallisen sääntelyn vuoksi tosiasiallisesti sanella kyseisellä toimialalla toimivien yksiköiden yleistä politiikkaa tai ohjelmaa.**

2) **Asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevan 20.15 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua käsitettä ”valta päättää [voittoa tavoittelemattoman yhteisön] toiminnan yleisistä suuntaviivoista tai ohjelmasta” on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan julkishallinnon mahdollisuutta käyttää pysyvästi ja jatkuvasti todellista ja huomattavaa vaikutusvaltaa voittoa tavoittelemattoman yhteisön tavoitteiden, toiminnan ja siihen liittyvien operatiivisten näkökohtien sekä niiden strategisten suuntaviivojen ja ohjeiden, joita yksikkö aikoo seurata toimintansa harjoittamisessa, määrittämiseen ja toteuttamiseen. Pääasioissa kyseessä olevien kaltaisissa asioissa on kansallisen tuomioistuimen asiana selvittää asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan a–e alakohdassa ja 20.15 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettujen määräysvallan indikaattorien ja mainitun asetuksen liitteessä A olevassa 20.309 kohdassa tarkoitettujen, voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin sovellettavien vastaavien määräysvallan indikaattorien perusteella, ovatko pääasioissa kyseessä olevan kaltaiset valtakunnalliset urheiluliitot, jotka ovat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, pääasioissa kyseessä olevan kansallisen olympiakomitean kaltaisen julkisyhteisön julkisessa määräysvallassa, ja suoritettava tässä tarkoituksessa kokonaisarviointi, joka on mainitun asetuksen liitteessä A olevien 2.39 kohdan viimeisen virkkeen, 20.15 kohdan viidennestä kahdeksanteen virkkeen ja 20.310 kohdan nojalla arvioinnin tulosta.**

3) **Asetuksen N:o 549/2013 liitteessä A olevien 2.39 kohdan d alakohtaa, 20.15 kohdan d alakohtaa ja 20.309 kohdan i alakohdan viimeistä virkettä on tulkittava siten, että pääasioissa kyseessä olevien valtakunnallisten urheiluliittojen kaltaisten voittoa tavoittelemattomien yksityisoikeudellisten yhteisöjen saamat jäsenmaksut on otettava huomioon julkista määräysvaltaa arvioitaessa. Tällaiset jäsenmaksut voivat siitä huolimatta, että niiden maksajien ja oikeudellisen luonteen katsottaisiin kansallisen oikeuden nojalla olevan luonteeltaan yksityisiä, olla mainitun asetuksen liitteessä A olevien 2.39 kohdan d alakohdassa ja 20.15 kohdan d alakohdassa tarkoitetun rahoitusastetta koskevan määräysvallan indikaattorin perusteella luonteeltaan julkisia, kun kyseessä ovat pakolliset maksut, jotka eivät välttämättä ole korvausta tarjottujen palvelujen tosiasiallisesta käytöstä mutta jotka kannetaan yleisen edun vuoksi sellaisten valtakunnallisten urheiluliittojen hyväksi, joilla on monopoli sen urheilulajin osalta, josta ne vastaavat, siten, että ne yksin määräävät sellaisista urheilun harjoittamiseen liittyvistä seikoista, joilla on julkista merkitystä, paitsi jos näillä liitoilla säilyy mainittujen maksujen organisaatioon ja budjettiin**

liittyvä määräysvalta, mikä on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana arvioida. Mikäli kansallinen tuomioistuin katsoo, että nämä jäsenmaksut ovat julkisia maksuja, sen on vielä selvitettävä, onko siitä huolimatta, että julkinen sektori vastaa kyseisten valtakunnallisten urheiluliittojen rahoituksesta lähes täysin, rahoitusvirtaan kohdistuva valvonta niin rajoittavaa, että se todella vaikuttaa huomattavasti näiden liittojen yleiseen politiikkaan tai ohjelmaan, vai säilyykö viimeksi mainituilla valta päättää politiikastaan tai ohjelmastaan.

Allekirjoitukset